The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St.,
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121; 368-3239
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe,
4035 Rombouts Ave, Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — D. Vallena,
648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U. S. A.
SATURDAY, DECEMBER 11, 1965

LATVIJA AMERIKĀ

99. N-RS. SESTDIENA, 1965. GADA 11. DECEMBRIS 15. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija un kantoris: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531-4533
Ņujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave, Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vadītāja D. VALLENA
648 South 23rd Ave, Bellwood, Ill., 60104, U. S. A
tālrunis 544-4278

13. novembra demonstrācijas atskaņas

Baltiešu 13. novembra demonstrācija Ņujorkā radījusi plašākas diskusijas kā latviešu, tā lietuviešu un igauņu aprindās. Nav šaubu, ka pasākums izdevies spoži, bet dzirdami arī aizrādījumi, ka rezultāti būtu vēl labāki, ja pasākums būtu organizēts uz plašākas bazes. Arī financiāli tas devis labus rezultātus — visi izdevumi segti un atlikusi paprāva summa. Lielākā daļa ziedojumu nākusi no amerikāņiem, kas atsaukušies uz lielo (un dārgo) sludinājumu laikrakstā „New York Times" nedēļu pirms demonstrācijas. Tā ir iepriecinoša parādība, kas liecina, ka mums netrūkst draugu amerikāņu sabiedrībā. Prāvo atlikumu organizātoru grupa nolēmusi uzglabāt līdzīgu pasākumu rīkošanai nākotnē.

Kā zināms, demonstrācijas rīkošanu ierosināja daži jaunās paaudzes lietuvieši, kas stājās pie darba ar lielu entuziasmu, bet vienā otrā vietā neprata pieiet ar vajadzīgo diplomātisko taktu. Viņi esot izsūtījuši uzaicinājumu atbalstīt pasākumu visām baltiešu centrālajām organizācijām, bet tās savukārt aizrāda, ka aicinājums bijis tikai dot līdzekļus un palīdzēt samobilizēt demonstrantus. Tomēr iniciātori aizrāda, ka uz izsūtītajiem aicinājumiem neesot saņēmuši nekādu atbildi, arī aicinājumi pa telefonu palikuši bez atsaucības. Viņiem nekā cita neesot atlicis, kā veikt darbu vieniem pašiem. Toties neesot bijis nekādu grūtību nodibināt kontaktu ar latviešu un igauņu jaunās paaudzes pārstāvjiem.

Lietuviešu organizātoru grupa nevarējusi lāga saprasties arī ar savu diplomātisko pārstāvi J. Kajecku, pēc kuŗa domām izstrādātā rezolūcija iesniegšanai Apvienotām nācijām nebija pieņemama. Viņš ieteicis tekstu grozīt. J. Kajeckas pat piedraudējis, ka ieradīšoties protesta sapulcē un likšot uz nobalsošanu savu rezolūcijas tekstu. Tad rīkotāji piekāpušies un tekstu grozījuši. Rīkotāji tagad aizrāda, ka tad, kad aicinājuši palīgā izstrādāt rezolūcijas tekstu, neviens neesot atsaucies. No rīkotāju [illegible] pārmetumi arī latviešu presei, kas neesot izrādījusi pietiekamu pretimnākšanu.

Kaut demonstrācijas organizēšana nav bijusi bez trūkumiem, tomēr jāatzīst šī pasākuma lielā nozīme. Nevar arī liegt atzinību lietuviešu organizētāju grupai. Demonstrācija parādīja mums pašiem, ko varam paveikt, ja ir griba. Viss tas liek aizmirst vienu otru sarūgtinājumu, un jācer, ka nākošai reizei, ja līdzīgs gadījums radīsies, būsim mācījušies no kļūdām, kādēļ viss notiks gludāk.

Cirvis

Jāksons — jaunais Igaunijas pārstāvis ASV

Mirušā Igaunijas ģenerālkonsula un diplomātiskā pārstāvja J. Kaiva vietā stājies viņa ilggadīgais līdzstrādnieks konsuls Ernsts Jāksons, beidzis vidusskolu Rīgā un prot latviski. 29. novembrī Jāksons ieradās Vašingtonā, kur notika arī kārtējā Baltijas diplomātisko pārstāvju konference Latvijas sūtniecībā.

21. novembrī mirušā ģenerālkonsula Kaiva apbedīšana notika 27. novembrī Ņujorkā. Baznīcā bija ieradušies ap 1000 cilvēku. ASV ārlietu ministrs D. Rasks bija atsūtījis vainagu. No Vašingtonas bija ieradies ārlietu ministrijas Eiropas nodaļas Baltijas sektora vadītājs A. L. Jenkens. Izvadīšanā bija klāt arī Latvijas lietvedis Dr. A. Spekke un Lietuvas diplomātiskais pārstāvis J. Kajeckas. Atvadīšanās runas teica konsuls E. Jāksons, Dr. A. Spekke, Baltijas juristu apvienības priekšsēdis E. Kerno (latvietis) un citi. Kaivs apglabāts igauņu kapos Kensiko, ap 30 jūdžu no Ņujorkas.

A. Z.

Kopskats Kanadas DV rīkotajā Ziemsvētku tirdziņā Latviešu namā Toronto. Tirdziņu ar uzrunu atklāj DV zemes valdes vicepriekšsēdis Ž. Bukovskis (labā malā), viņam blakus rīcības komitejas priekšsēdis A. Čivzelis. Foto: JAK

Tuvu iecerētajam mērķim

ALAs VALDES SĒDE VAŠINGTONĀ. — ZIEDOJUMI ALAs DARBĪBAS PAPLAŠINĀŠANAI SASNIEGUŠI 21.676,19 DOL. — PAR INFORMĀCIJAS BIROJA ALGOTU VADĪTĀJU IZRAUDZĪTS SIGURDS RUDZĪTIS.

Amerikas latviešu apvienības centrālās valdes sēdē, piedaloties visiem valdes locekļiem, 4. decembrī Vašingtonā notika gandarījuma zīmē. 3181 tautietis vai tautiešu grupa 2 mēnešos saziedojusi 21.676,19 dolaru, kas ir divreiz vairāk nekā jebkuŗā no iepriekšējām ziedojumu akcijām. Arī ziedotāju skaits stipri lielāks. Daudzas organizācijas savus ziedojumus pieteikušas un solās pārsūtīt tuvākā laikā, tā sekmējot iecerētā mērķa — 25.000 dol. sasniegšanu. Sēdes dalībnieki to uzskatīja par tautiešu augstāko atzinību ALAs darbam un tā pareizumam. Ziedojumus vāca informācijas darba paplašināšanai, par ko runāts vai ikkatrā ALAs kongresā. Tagad tautiešu atsaucība ļaus šo ieceri īstenot. Pirmais solis šai virzienā bija ALAs valdes vienbalsīgs lēmums par algota informācijas biroja vadītāja pieņemšanu. Par tādu, gandrīz vienbalsīgi, izraudzīja līdzšinējo ALAs vicepriekšsēdi un informācijas biroja vadītāju Sigurdu Rudzīti ar 6000 dol. gadā algu. S. Rudzītis ALAs darbā bijis ilgus gadus gan kā delegāts un padomnieks, gan informācijas biroja vadītājs. Viņa darbība Detroitā devusi vislabākos panākumus vietējā politiskajā un sabiedriskajā dzīvē. Viņa plašie sakari ar ASV kongresa locekļiem pavēruši visciešāk sargātās durvis. S. Rudzītis 15. janvārī pārcelsies uz Vašingtonu.

Vienīgais iebildums pret šo atrisinājumu nāca no ALAs vicepriekšsēža Dr. Dz. Paegles. Iebildumi nebija vērsti pret pašu kandidātu, bet pret „steigu", ar kādu šis gadiem sasāpējušais jautājums tagad atrisināts. Dr. Paegle lūdza mēneša laiku pārdomām un eventuālai tautiešu kritikai, kā arī ierosināja meklēt vēl citus kandidātus, lai būtu lielāka izvēle. Sēdes dalībnieki pret šādu ierosinājumu protestēja; ne tikai pret apgalvojumu, ka [illegible] izšķiršanās ir „sasteigta", bet arī pret to, ka oponents agrāk šo jautājumu pats steidzinājis, pārmetot ALAi neaktīvitāti, bet tagad, kad ALA kaut ko dara, izšķiršanos grib vilcināt. Sevišķi asi protesti bija pret Dr. Paegles apgalvojumu, ka šo ALAs valdes izšķiršanos par S. Rudzīša kandidātūru tautieši varētu iztulkot par „fiksu nostrādāšanu". Tāpat protestu izsauca fakts, ka Dr. Dz. Paegle, būdams ALAs vicepriekšsēdis, ALJAs kongresā Klīvlendā runājis no katedras, kur bija uzlīpināts uzraksts „Kur palikusi ALA?" un sarkana bulta uzmanības pievēršanai šim jautājumam.

Savstarpējs saprašanās gars valdīja, kad sēdē par 1968. gada dziesmu svētkiem referēja no Klīvlendas iebraukušie IV vispārējo latviešu dziesmu svētku organizācijas padomes locekļi J. Bunga un K. Avens. Dziesmu svētku rīkotājiem veltīja ne tikai labāko panākumu vēlējumus, bet arī apsolīja ALAs morālisko, juridisko un materiālo atbalstu, tāpat ALAs centrālās valdes, informācijas un kultūras biroja ciešu sadarbību. Lai nekavētu dziesmu svētku sekmīgu organizēšanu, ALA neiejauksies techniskajā darbā, bet labprāt sniegs savu palīdzību, kur tā būs nepieciešama un kur to vēlēsies svētku organizētāji. Dziesmu svētku organizētāji no savas puses piekrita nākt ar savu piedāvājumu: svētku izdevumos paredzēt zināmu summu ALAs izdevumu segšanai, kas tai radīsies, kārtojot svētku lietas. ALA savukārt solīja iespēju robežās ievērot rīkotāju vēlmes dziesmu svētku atlikuma sadalē. Gadījumā, ja kādu neparedzētu apstākļu dēļ dziesmu svētku sarīkojumi beigtos ar zaudējumiem, tos palīdzētu segt no ALAs rīcībā esošā dziesmu svētku fonda, kuŗā pašreiz ir 5000 dol. Iespējami zaudējumi ir gan tikai teorētiski, jo paši rīkotāji pārliecināti, ka arī nākamie dziesmu svētki dos ievērojamu atlikumu, kuŗu varēs izlietot mūsu kultūras dzīves rosināšanai. 1968. gada dziesmu svētki notiks Latvijas neatkarības 50. gadasvētku zīmē. Rīkotāji domājuši par saistošu programmu, kas spētu apvienot visus sarīkojumus: kopkoŗu koncertu, jaundarbu koncertu, garīgo dziesmu koncertu, kokļu ansambļu koncertu, tautas deju lieluzvedumu, tēlotājmākslas un daiļamatniecības izstādi, teātŗa izrādes, rakstnieku cēlienu u. c. Bez tam sēdes dalībnieki pārsprieda vai pieņēma zināšanai daudzus ziņojumus un informāciju.

Vicepriekšsēdis R. Kiršteins no Čikagas ALAs priekšsēdim glabāšanā nodeva kompanista un diriģenta Ed. Ramata ziedoto A. Jurjāna kantātes „Tēvijai" u. c. oriģinālmanuskriptus. ALAs valde ziedotājam vienprātīgi izteica pateicību par lielo un nozīmīgo ziedojumu.

ALAs sēdē piedalījās arī Latvijas lietvedis prof. A. Spekke un sūtniecības padomnieks Dr. A. Dinbergs. Sēdes nobeigumā visus tās dalībniekus uzņēma mūsu sirmais, bet ļoti rosīgais Latvijas tiesību aizstāvis Dr. A. Spekke savā dzīvoklī.

Ir

Mēs aizstāvam, mēs lūdzam, mēs pieprasām brīvību Baltijas valstīm!

Tā saucas 32 lappušu bieza brošūra, kuŗu sakarā ar 13. novembra baltiešu demonstrāciju Ņujorkā izdeva tās rīcības komiteja. Brošūras ievadā norādīts, ka kādreiz brīvās un demokratiskās Baltijas valstis, kas jau kopš otra pasaules kaŗa nokļuvušas Pad. savienības okupācijā, vēl joprojām ir aizmirstas brīvo tautu saimē. Tādēļ šo tautu piederīgajiem ir tiesības prasīt brīvības atjaunošanu tāpat kā daudzajām tautām Afrikā u. c.

Izdevumā pārskatāmā un viegli saprotamā veidā parādīts Latvijas, Igaunijas un Lietuvas ģeografiskais stāvoklis, minēti vēsturiski dati, izskaidroti fakti, kas noveda pie šo valstu okupācijas, sākot ar Molotova - Ribentropa paktu. Tāpat citēti arī zīmīgākie izvilkumi no ASV, Anglijas un daudzu citu demokratisko valstu ievērojamāko valstsviru runām, rakstiem un oficiāliem paziņojumiem par vispārējām brīvības un pašnoteikšanās principiem, kā arī tieši attiecībā uz Baltijas valstīm. Par spīti tam Latvija, Igaunija un Lietuva vēl joprojām ir tikai [illegible], kas pakļautas komunistiskā režīma diktatūrai un tiek [illegible]nāšanai. Ar aprakstiem, skaitļiem un fotouzņēmumiem parādīta Pad. savienības okupācija, kuŗas izbeigšanu prasa 13. novembra demonstrācijas dalībnieki.

Demonstrācijas nolūkam un prasībām veltīts vispusīgs iztirzājums, kuŗu esam jau atreferējuši arī mūsu laikraksta slejās. Izdevuma beigās pievienots arī saraksts par latviešu organizācijām un personām, kas materiāli atbalstījušas šīs brošūras izdošanu. Vairāk nekā 50 latviešu organizāciju un personu vidū atrodama pat Latviešu apvienība Francijā, DV Austrālijas zemes valde, tāpat arī ASV un Kanadas DV valdes un vairākas DV nodaļas ASV un Kanadā, Latviešu kreditsabiedrības Toronto un Hamiltonā, daudzas studentu un jaunatnes organizācijas, latviešu kapelāni u. t. t.

Šī brošūra tālākai izplatīšanai pieprasāma Latvian Committee, 5-10 Willoughby Ave, Brooklyn N. Y., 11221, U. S. A. Par 100 eksemplāriem lūdz pievienot 40 dol. atlīdzību.

R. N.

★Austrālijā māc. L. Kampes aprūpētā Pertas Sv. Pāvila ev.-lut. draudze nomaksājusi savu namu, kuŗu pirkot, 1952. gadā uzņēmās 3900 mārc. parādu. — Architekti A. Dreziņš un A. Kārkliņš izstrādājuši projektu Sidnejas latviešu ev.-lut. draudzes (māc. J. Kraukļis) jaunās baznīcas būvei.

Bīskapu Arnoldu Lūsi pēc atgriešanās no Sietlas, kur viņu jaunajā amatā ieveda archibīskaps K. Kundziņš, apsveic Toronto Sv. Jāņa draudzes svētdienas skolas audzēkņi Arturs Stiebriņš un Ruta Aze. Foto: JAK

Dr. Dzintars Paegle

TURPINĀSIM!

Baltiešu masu demonstrācijā 13. novembrī Ņujorkā, kuŗā piedalījās ap 13.000 dalībnieku, noritēja pacilāti un iespaidīgi, gandarījot rīkotāju pūles un mūs visus modinot sekot ar aizvien jauniem drosmīgiem cīņas paņēmieniem Baltijas valstu brīvības atgūšanai.

Kopš Latvijas brīvības iznīcināšanas jau pagājuši divdesmitpieci gadi; trimdinieki iet svešus ceļus arī jau ilgāk par divdesmit gadiem. Igauņu ģenerālkonsula Johanna Kaiva, — kas vēl 13. novembrī bija goda viesu pulkā lielajā demonstrācijā, — pēkšņā nāve mums sāpīgi atgādina, ka laiks nav mūsu sabiedrotais. Tie, kuŗi domā, ka piesardzīga nogaidīšana ir prātīgākais ceļš Latvijas brīvības atgūšanai, lai padomā arī par to, ka, mūsu diplomātu saimei pastāvīgi samazinoties, var pienākt laiks, kad pavisam izbeigsies jau tā vājie diplomātiskie sakari. Tāpēc jāapsveŗ visi veidi un iespējas, kā cīnīties par mūsu tiesībām, kamēr šī cīņa vispār vēl iespējama.

Ka laiks nav mūsu sabiedrotais, liecina arī fakts, ka latvieši dzimtenē 1964. gadā bija vairs tikai 57% no visiem iedzīvotājiem. Ja visiem līdzekļiem neaizkavēsim krievu ieplūdināšanu, tad jau nedaudz gados latvisko Laviju vairs neglābs nekādas brīvas vēlēšanas.

Daudzi no mums Ņujorkā dzīvo pastaigas gājiena attālumā no Apvienotajām nācijām. Latviešu skolās mācījušies Latvijas vēsturi, stiprināti piederības izjūtā latviešu tautai, vietējās un Eiropas skolās apguvuši svešvalodas un politiskās zināšanas, daudzi no mums varētu būt interesanti un pārliecināt spējīgi sarunu biedri AN delegātiem, ja vien rastos iespēja tos satikt. Lūgumrakstu un pateicības rakstu posms ir pagājis. Ir pienācis laiks nevis kā nedrošiem ubagotājiem, bet kā respektējamiem sabiedrības locekļiem pastāvēt uz mūsu politiskajām tiesībām un atgādināt Baltijas valstu jautājuma neatliekamību. Tas ir viens no svarīgākajiem darbības veidiem, kas visiem spēkiem attīstāms.

Dažiem radies uzskats, ka ASV pavalstniecības iegūšana liek atturēties no cīņas par Latvijas neatkarības atjaunošanu. Tāpēc arī jauno lietuviešu grupas rīkotā 13. novembra masu demonstrācija ar protesta gājienu uz Apvienotajām nācijām dažiem likās pārsteidzīga un neatbalstāma, sevišķi vēl tādēļ, ka to nebija ne ierosinājušas, ne rīkojušas mūsu centrālās organizācijas. Lietuvieši, kas šo sanāksmi organizēja, gandrīz visi ir ASV pilsoņi, tāpat kā viņu vecāki un dažkārt jau pat vecvecāki. Viņi tomēr nevairījās no šīs sanāksmes, kaut arī tā bija politiska demonstrācija. Un vēl vairāk, — tie, kas bija meklējuši skaidrību šai jautājumā pie atbildīgiem ASV diplomātiskā dienesta pārstāvjiem, dabūja pilnīgi skaidru atbildi: brīvā zemē katram ir tiesības brīvi izteikt savu pārliecību, demonstrēt un publiski prasīt uzmanību saviem centieniem.

Iepriecinoši daudz tomēr bija tādu, kas atzina, ka mums visiem spēkiem jāatbalsta pasākums, kuŗā cīnās par mūsu tiesībām. Tie, kas šoreiz piesardzīgi palika mājās, nepiedzīvoja to vienības izjūtu, kas pārņēma demonstrācijai sapulcējušos baltiešu tūkstošus. Gados jaunākajiem lielā sanāksme un gājiens aiz karogu pulkiem deva, varbūt, pirmo īsto nacionālo pārdzīvojumu.

Lietuviešu, igauņu un latviešu kopējie saucieni pēc brīvības pie Apvienotajām nācijām atbalsojās Sibirijas verga aicinājumam: „Kliedziet jūs, brīvībā esošie. Mēs to nedrīkstam, un neviens mūs arī nedzird." Saucienu pēc brīvības Baltijas valstīm lietuviešu jaunieši ienesa arī AN drošības padomes sēdē. Tiem baltiešiem, kuŗi pašlaik apmeklē atsevišķās AN delegācijas, vairs nav jānopūlas ar atgādināšanu, no kurienes un kāpēc viņi ieradušies. Kā demonstrācijas pārstāvji viņi var droši runāt, zinot, ka aiz viņiem ir protestētāju tūkstoši. To zina arī AN delegācijas.

Masu sapulce savu uzdevumu ir veikusi. Pirmkārt, tā ir vienojusi baltiešus kopējā darba sākšanai; otrkārt, tā ir radījusi drošu pamatu turpmākajam darbam, kuŗā svarīgs uzdevums ir sakaru attīstīšana ar AN delegācijām. Masu sapulces izdošanos lielā mērā sekmējuši arī latvieši. Nelielais pulciņš, kas izšķīrās par sapulces atbalstīšanu, strauji pieauga un izvērsa darbību visos virzienos, lai, vēlu iesaistījušies organizēšanas darbā, pēc iespējas daudz tomēr padarītu.

Prāvests Norberts Trepša nedaudzās diennaktīs sakārtoja programmas sludinājumu vietā atsevišķu brošūru un noorganizēja politiskus kursus AN apmeklētājiem, kā arī runāja latviešu vārdā masu sapulcē pie AN nama. Daugavas Vanagu ASV un Kanadas zemes valdes izsūtīja uzsaukumus visām Daugavas Vanagu nodaļām, aicinot atbalstīt un piedalīties demonstrācijā. Daugavas Vanagi, atsaucoties aicinājumam, organizēja kopīgus braucienus un izplatīja informāciju.

Uldis Grava un Ivars Bērziņš izdalīja 3000—4000 skrejlapu ar informāciju un visos sarīkojumos un teātŗa izrādēs Ņujorkā un apkārtnē pārdeva ieejas kartes. Nedēļu pirms demonstrācijas viņi kopā ar Oļģertu Balodi, Antru Zariņu un Aldu Tālbergu telefoniski apziņāja ap 800 ģimeņu, atgādinot, ka iepriekš jāiegādājas vietu kartes. Iepriekšpārdošanā izplatīts pāri par 1000 ieejas karšu.

Gleznotāji Ausma Macāte un Sigurds Vidzirkste ar Mirdzu Balodi, Viktoru Kaminski un Fredi Launagu dienām ilgi gatavoja demonstrācijas plakātus, kuŗu nešanā piedalījās daudzi tautieši, to vidū arī 19 dzintarzemieši. Dzintra Bunga ar lielu pašaizliedzību veica galvenās sakarnieces un informācijas kopotājas darbu. J. Gaigulis, Dr. J. Kļaviņš, prof. J. Peniķis, Valentīna Tropa un daudzi citi palīdzēja gan ar darbu, gan padomu.

Latviešu draudzes un biedrības aicināja piedalīties protesta sanāksmē. Ņujorkas ev.-lut. draudze pat pārcēla skolu karoga nodošanas svinības. Daudzas organizācijas atlika vietējos 18. novembra aktus, lai nekavētu braucienu uz Ņujorku.

Daudzas organizācijas un draudzes no visiem kontinentiem ar devīgu roku atsaucās ar ziedojumiem brošūras izdošanai un citu izdevumu segšanai. To vidū bija arī globālās un zemju centrālās organizācijas, kā Latviešu centrālā savienība, Amerikas, Eiropas un Kanadas latviešu jaunatnes apvienības, Daugavas Vanagu ASV un Kanadas zemes valdes un daudzas nodaļas, Amerikas latviešu katoļu apvienība, Francijas latviešu biedrība, Nacionālais fonds Zviedrijā, studentu korporācijas Imeria globālais prezidijs u. d. c.

Sabiedriskie darbinieki tuvu un tālumā organizēja braucienus, vāca ziedojumus un darbā parādīja savu izpratni, ka Baltijas valstu likteņi ir cieši saistīti un brīvības atgūšana nav iespējama atsevišķi katrai par sevi, bet tikai kopīgi cīnoties par kopīgu nākotni.

Lielās sanāksmes priekšdarbi, tās norise un sekojošās atbalsis ir radījušas arī kādu necerētu blakus rezultātu: ārkārtīgu interesi latviešu sabiedrībā, kas izpaužas pārrunās, pārvērtējumos un neparastā gatavībā darboties. Neļausim šim nemieram, šim svarīgajam vitālajam spēkam atkal apklust, bet liksim to lietā, iejūgsim to labi organizētā un mērķtiecīgā cīņas ierindā. Lai šis trimdas latvietības varenais spēks kļūst par šīs paaudzes Lāčplēsi, kas sarauj mūsu tautas verdzības važas!

Arodbiedrības un jaunie demokrati

MŪSU LASĪTĀJU DOMAS UN RAKSTA „UZVARA UN POLITISKS BANKROTS" AUTORA ATBILDE

MASKAVA VAR BŪT LEPNA UZ PANĀKUMIEM

LA lasītāju vēstulēs 24. novembrī K. Z. kritizē kādu redakcijas rakstu par Kanadas federālo vēlēšanu iznākumu un dzied slavas dziesmu sociālistiskajai NDP partijai, kas smeļ savas cilvēku rezerves un arī naudu vēlēšanu fondiem no arodbiedrībām, piemetinot: „Arodbiedrības ir NDP lielākais balsts." Šis ir tas punkts, no kura mums jāuzsāk cīņa pret šo arodbiedrību „nokrejotāju" — sarkano „jauno demokratu" partiju, jālikvidē arī to arodbiedrību vadības, kas šo „nokrejošanu" sekmē. Cik apbrīnojami tuvu šī „jaunā demokratija" līdzinās tai „brīvībai," kura vēl atstāta arodbiedrībām komūnistu zemēs, kur šīs arodbiedrības jau pārvērtušās par kompartijas piedēkļiem! Arodbiedrībām jābūt neatkarīgām, nevis kaut kādas NDP piedēklim.

K. Z. gan dzied slavas dziesmu lakstīgalas mēlē, bet fakti runā pavisam ko citu un spiež ikvienu pretkomūnistu nostāties arī pret NDP.

Mēs atceramies, kādu stāvokli ieņem un kurā pusē NDP lideris Dagless nostājās Vietnamas jautājumā: viņš neprasīja vis, lai no Dienvidvietnamas izvācas iebrucēji — komūnisti, bet gan amerikāņi, kas taču iet tikai palīgā Dienvidvietnamai, lai padzītu sarkanos iebrucējus no ziemeļiem.

Ja K. Z. tas nebūtu zināms, tad varam viņam un citiem līdzīgi domātājiem pateikt, ka jau kopš NDP dibināšanas laika pastāv slepena Kanadas komūnistu partijas pavēle visiem biedriem — iestāties šajā partijā; atklāts ir arī aicinājums, ko apstiprināja arī pašreizējais Kanadas komūnistu līderis Kaštāns, balsot par NDP arī pēdējās vēlēšanās.

K. Z. būtu darījis prātīgi, ja būtu apstājies NDP slavināšanā, bet nebūtu ļāvis savā rakstā paspruktu arī šādai frazei: „Lielo Amerikas dēlu Luisu (J. Lewis) augstākā valsts tiesa kādreiz tiesāja par kalnraktuvju un tērauda lietuvju strādnieku aizstāvēšanu . . ." Vispirms, K. Z. smagi maldās, jo tiesa Luisu „par strādnieku aizstāvēšanu" nevarēja tiesāt jau tādēļ vien, ka ASV sodu likumā šāda noziedzīga nodarījuma nemaz nav resp. Luiss nenoliedzami ir tiesāts par kādu citu noziegumu. Bet kas gan ir pats Luiss? — Ņujorkas krievu laikrakstā „Novoje Ruskoje Slovo" tā redaktors M. Veinbaums pirms apm. 5 gadiem rakstīja, ka Luiss trīsdesmitajos gados bijis komūnistu partijas biedrs, bet vēlāk (acīm redzot — zināmu aprēķinu dēļ. — A. K.) no šīs partijas izstājies, paturot tomēr visai svarīgos amatus arodbiedrībās. Viņa pārvaldīšanā atradušies raktuvju strādnieku milzīgie pensiju fonda līdzekļi. Un te nu Luiss parādījis savu īsto seju — viņš aizdevis savam draugam „sarkanajam miljonāram" Sairusam Itonam veselus 35 miljonus dolaru jaunu raktuvju sagrābšanai . . .

Un lai uzsistu naglai vēl tieši uz galvas, mums jāatceras komūnistu stratēģa Manuilska 1936.g. dā teiktais paregojums: „Pasauli mēs neiekarosim ar savu ieroču spēku, bet sagrausim no iekšienes ar pašu kapitālistu palīdzību . . ."

Maskava var būt lepna uz saviem panākumiem šai frontē — tās izpalīgi rosīgi strādā visās pasaules malās . . .

Alberts Kalniņš, Toronto

★

TIE PAŠI VĒŽI CITĀ KULĪTĒ...

Nevaru pievienoties K. Z. jūsmai (LA 24. nov. numurā) par arodbiedrībām un Kanadas NDP resp. sociālistu partiju. Vēlēšanu aģitācijai pēdējā nežēloja dolaru miljonus, bet parlamentā iekļuva tikai puse no cerētā 40—50 deputātu skaita. Dārgi Kanadas strādniekiem maksāja šī „civillaulība" ar NDP, un nu, kad kase tukša un kārtējās nodevas atkal jāmaksā pārrobežas Hoffām un Benkiem, arodbiedrībām vajadzīgi jauni ienākumi, biedru maksas, aktīvisti. Man šī K. Z. „piebilde" nenāca negaidīta.

Arodbiedrības, būtiski, nav slikta lieta, bet tām gan jābūt nacionālām, demokratiskām un neatkarīgām, — tādām, kas „darbības vadlīnijas" nesaņem no internacionāliem afēristiem vai politiskām partijām, kas savu biedru sanesto naudiņu neizšķiež apšaubāmās machinācijās vai cīņai par varu un kontroli, kas saviem „bosiem" nedāvina jachtas un kadiļakus.

Spiestuvju strādnieku arodbiedrība ar streiku palīdzību reiz centās apturēt laika rata griešanos — automatizāciju un racionalizāciju, kas tik svarīga plašas zemes ar mazu iedzīvotāju skaitu attīstībai. Nēma palīgā sabotāžu: sabojāja jaunās, dārgās mašīnas, iznīcināja salikumus, kas derīgi vairākām dienām, demolēja iekārtu. Vai tā, K. Z. kungs, nav atpakaļrāpošana uz 19. gadsimtu?

Pirms dažām nedēļām vairāki tautieši zaudēja arodbiedrības akceptu resp. darbu tikai tādēļ, ka atklāti pateica, ka nebalsos par NDP. Kur šeit tolerance, kur K. Z. uzsvērtā demokratija un „dažādie strāvojumi"?

Še minēju tikai dažus piemērus no arodbiedrību „idilles," kas neklūs citāda, iekām Kanadas strādnieki neapgūs nacionālu apziņu. Bet tas gan nenotiks, ejot kopsolī ar pārrobežas afēristiem un internacionālo sociālismu. Pensiju plāns un līdzīgas lietas noteikti tiks iedzīvinātas, bet to darīs lielās partijas, vadoties no visas nācijas, ne tikai vienas šķiras vai grupas interesēm.

Ne jau visi esam emigranti vai „ubi bene ibi patria" cilvēki, kurus interesē tikai sociālās un saimnieciskās lietas. Ir arī trimdinieki, kuri vēl atceras, kāpēc šodien esam šeit un ne dzimtenē. Tie zina, kas jūsmo par krieviem un demonstrē pret amerikāņiem. Tie atceras, ka NDP agrāk saucās citos vārdos un mainīja izkārtni pēc tam, kad nespēja „pārdot" kanadiešiem internacionālo sociālismu un piedzīvoja politisku bankrotu vārda tiešajā nozīmē. Suns metot spalvu, ne tikumu. Arī cilvēki apgriežot un mainot kažokus pēc vajadzības, bet nav vēl dzirdēts, ka no katla izcelts vēzis atkal kļūtu melns — pat tad ne, ja to ieliek citā kulītē. NDP „vēžu" krāsu varam uzzināt no partijas biedru biografijām un darbības pagātnē.

Laikam gan nekur citur pasaulē nav tik liela brīvība un tik biezs maizes rieciens kā tipiskajās „kapitālistu" zemēs — ASV un Kanadā, un nekur tik plāns, kā tur, kur sociālisms sasniedzis savu „pilnbriedumu." Paēduši bijām arī dzimtenē, bet tas tomēr nekavēja kādu bij. sociāldemokratu deputātu, krieviem ienākot, uzģērbt skrandas, piespraust pie tām sarkanu pojeni un no mītiņa katedras skaļi saukt: „Mēs mirām badā, — paldies sarkanarmijai par maizes riecienu!"

Neizprotamas dažkārt ir ļaužu domas, divaina viņu rīcība!

A. Z., Stofvillē

★

PIEBILDE PIE PIEBILDES

Torontietis K. Z. savā lasītāja vēstulē LA 24. novembra numurā dedzīgi meties jauno demokratu —NDP partijas emocionāla aizstāvja lomā, tā parādīdams sevi par vienu no sociālistiskā Trojas zirga bruņiniekiem, kuru cita vidū allegoriski biju pieminējis savās piezīmēs par aizvadītajām Kanadas federālā parlamenta vēlēšanām („Uzvara un politisks bankrots," LA 13. novembra numurā). Lai uzspodrinātu sociālistiskās NDP partijas seju un stāju, K. Z. izvēlējies cildenus vārdus Kanadas dziļi pulsējošajam ritmam, kas plūst caur arodbiedrībām, arodbiedrību materiālo un morālo atbalstu NDP partijai, tās nopelnus (?) Kanadas sociālajā likumdošanā un beidzot ASV „lielo dēlu" Luisu. Kaut neviens no šiem jautājumiem nav atiecināms uz manām piezīmēm par uzvaru un politisko bankrotu, tomēr, lai paceltu to miglas plīvuru, kuru K. Z. man centies pierakstīt, labprāt izsaku savas domas.

1) Arodbiedrības un līdzīgas arodorganizācijas ikvienā demokratiskā valstī ir nozīmīgs faktors. Neapšaubāmi, tādas ir nepieciešamas darba ņēmēju resp. strādājošo interešu aizstāvēšanai un sociālā stāvokļa nodrošināšanai. Bet tai pašā laikā ir pierādījies, ka arodbiedrībām vislabākie panākumi ir valstīs, kurās tās nav saistījušās ar kādu politisku partiju. Ja daudzas no Kanadas arodbiedrībām materiāli atbalsta NDP partiju, bieži vien pat neprasot savu biedru piekrišanu, tad tas pierāda, ka šo arodbiedrību rīcība ir vairāk vai mazāk saistīta ar NDP partijas politiskajām vadlīnijām, kurām savukārt ne visi arodbiedrību biedri var piekrist un sekot. No otras puses, arodbiedrības kā kompensāciju par savu materiālo un morālo atbalstu var prasīt un arī prasa zināmus pakalpojumus. Katrai politiskai partijai ir svarīgi, lai tai būtu brīvas rokas visos gadījumos izšķirties tā, lai šī izšķiršanās kalpotu vispārējām interesēm, valsts saimniecībai un nacionālajai drošībai. Pieņemot materiālu atbalstu no arodbiedrībām, NDP partija šīs iespējas mazinājusi.

2) NDP partijai Kanadas sociālajā un arī citā likumdošanā līdz šim nav bijusi nekāda nozīme un nopelni, kā to cenšas pierādīt K. Z. Tas nav bijis iespējams tādēļ, ka NDP partija ir tikai maza grupa Kanadas parlamentā, kā tā nebūt vēl nav izaugusi par visu Kanadu aptverošu politisku partiju. Lai šejienes apstākļos par tādu kļūtu, no katras provinces parlamentā ir jāiedabū vismaz pa vienam savas partijas pārstāvim. Ja NDP partija iepriekšējā parlamentā atbalstīja pensiju likuma pieņemšanu, tad tas bija pašas partijas interesēs, jo, pirmkārt, kā sociālistiskai partijai tai cita ceļa nebija, un otrkārt, balsojot pret šī likuma pieņemšanu, tai brīdī tas būtu nozīmējis jaunas vēlēšanas, ko NDP partija nevarēja atļauties. Visā Kanadas vēsturē parlamentārais vairākums ir bijis vienīgi konservātīvo un liberāļu partijām, tādēļ par visiem līdzšinējiem sociālās nodrošināšanas likumiem, kurus šodien baudām, ir jāpateicas galvenokārt šīm divām partijām.

3) Šodien, zinot galīgo parlamenta sastāvu, kas, pēc armijas balsu saskaitīšanas, nedaudz mainījies par labu liberāļiem, man jākorriģē 13. novembra secinājums un jākonstatē, ka nākošajā parlamentā NDP partija nebūs galvenā līdzsvara turētāja, bet par tādu kļūs sociālā kredita partija vai divi neatkarīgie parlamentārieši. Tas ir loģiski pamatojams ar faktu, ka liberāļiem vajadzīgas tikai divas balsis valdības ierosinātās programmas pieņemšanai, un tās viņi dabūs neatkarīgi no NDP partijas.

4) K. Z. cildinājumu Amerikas „lielajam dēlam" Luisam atstāju viņa personīgai zināšanai un atbildībai, jo tas nav absolūti nekādā sakarā ar pārrunājamo tematu.

Un beidzot, K. Z. aizrādījums par manu neiedziļināšanos NDP partijas darbā un centienos ir nevietā, jo kaut kāda iedziļināšanās nemaz nav vajadzīga. Pietiek zināt, ka NDP pēc pašas deklarējuma ir kreisi noskaņota sociālistiska partija, citiem vārdiem sakot, Eiropā jau sen pazīstamās un tagad novecojušās sociāldemokratijas atdarinājums. Un kurš gan nezina, piemēram, Zviedrijas sociāldemokratiskās valdības nostāju, izdodot latviešu leģionārus Pad. savienībai, tāpat zviedru kādreizējā ārlietu ministra Undēna ieskatus un rīcību Baltijas valstu jautājumā. Nav taču nepieciešami atgādināt kaut vai mūsu pašu māju sociāldemokratu nostāju Latvijas valsts dibināšanas grūtajās dienās un vēl grūtākajā komūnistu okupācijas laikā, kad viens no partijas atbildīgākajiem darbiniekiem kļuva par sarkanās armijas politisko ģenerāli. Vai lai turpinu?

Nacionāli domājošiem latviešiem nav vajadzīga iedziļināšanās nevienas sociālistu partijas centienos, jo ikvienam tie pārāk labi zināmi no traģiskajiem notikumiem Baltijas valstīs u. c. Ir vajadzīga gan drosme, lai brīvajā un demokratiskajā Kanadā, apzinīgi pildot lojāla pilsoņa pienākumu, mēs neieslīgtu sociālistisku dogmu sapņainajā mākonī, bet, cīnoties par brīvības atjaunošanu savā tēvzemē un citās apspiestās tautās, ar tādu pašu neatlaidību sargātu arī Kanadas brīvību un tās nākotni. Kas paliktu pāri no mūsu brīvības centieniem, ja šodien Kanadas parlamentā absolūtais vairākums būtu NDP partijai un reizē ar to tai dotas tiesības īstenot savu ārpolitiku? Es domāju, ka K. Z. taču nebūs uzklausījis vienīgi NDP partijas solījumus par brīvu ārstniecību, jaunu darbu iespēju nodrošināšanu u. t. t., bet dzirdējis arī partijas lidera T. Daglesa deklarācijas Vietnamas un atomieroču jautājumā, sarkanās Ķīnas uzņemšanā Apvienotajās nācijās u. c. līdzīgos jautājumos.

Cik NDP partija un tās līderis T. Dagless ir populārs un iecienīts tautā, liecina fakts, ka 1963. gada parlamenta vēlēšanās savā iecirknī viņš zaudēja un iekļūšana parlamentā partijas liderim bija jāmeklē pa apkārtceļu, kādam no ievēlētajiem partijas locekļiem atsakot savu vietu parlamentā par labu T. Daglesam. Tas ir viens no retajiem gadījumiem Kanadas un vispār politiskajā dzīvē, kad kādas partijas vadītājs netiek ievēlēts; protams, atskaitot komūnistu dižbiedrus brīvajā pasaulē. Zīmīgi, ka arī viens no NDP partijas līdzdibinātājiem, ja atmiņa neviļ — Argens, drīz pēc partijas nodibināšanas izstājās no tās, paziņojot, ka partijas vadībā ar T. Daglesu priekšgalā valda diktātoriskas tieksmes.

Ir patīkami dzirdēt, ka latvietis guvis panākumus arī arodbiedrību darbā un ticis izraudzīts vadītājpostenī. Šādu stāvokli var izmantot ne tikai cildenam sociālam darbam, bet arī demokratiskai brīvības cīņai. Tā bija vienīgā pamatdoma un jēga, kas mani pamudināja rakstīt šīs rindiņas.

R. N.

Redakcijas piezīme: Abas lasītāju vēstules un raksta autora paskaidrojumi jautājumu par Kanadas arodbiedrībām un to saistībām ar jauno demokratu partiju (NDP) apskata pietiekami, kādēļ redakcija tālāku domu izmaiņu par šo tematu izbeidz

LATVIJA AMERIKĀ

99. N-RS. SESTDIENA, 1965. GADA 11. DECEMBRIS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO.

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd., Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ancāne, sasniedzama redakcijā, tālr. 368—3239;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Norītis, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

Ārlietu redaktors — Ints Podnieks, 26 Underhill Dr., Don Mills, Ont.; tālr. 447—6933;

Sporta redaktors — Žanis Zentiņš, 46 Lynd Ave., Toronto 3, Ont.; tālr. 535—1470.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā $3.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

Vai Baltijas valstīm draud lopu sērga?

Savos centienos panākt saimnieciski ASV un pat pārspēt tās, Pad. savienība piedzīvojusi jaunu un ļoti smagu triecienu. Pašreiz Ukrainā un Krievijā neredzētos apmēros plosās mutes un nagu sērga. Paredz, ka sērga šogad vien prasīs pusi no jaunlopiem, bet kulmināciju tā vēl nav sasniegusi. Jābaidās, ka pavasarī tā pieņemsies vēl lielākos apmēros. Izteiktas aizdomas, ka sērga ievazāta no Ungārijas, kur zaudējumi sasniedz 45 milj. dolaru. 6 milj. kvadrātjūdžu sērgas raj. atrodas 20 milj. gaļas un piena lopu. Ja sērga pārsviedīsies uz Baltijas valstīm,— un agronomijas lietpratēji to pieņem kā nenovēršamu,— nopietni apdraudēta būs visas Pad. savienības piena un gaļas apgāde, jo no 90 milj. liellopiem Pad. savienībā lielākā daļa atrodoties tieši rietumu novados.

Ar sērgu cīnās, uzliekot karantēnas kolchoziem, izrokot grāvjus tiem visapkārt, potējot lopus. Mazākie ceļi slēgti satiksmei, lielākajos izraktas bedres, kas pildītas ar zāģu skaidām un dezinficējošiem šķidrumiem. Mašīnas pārbauda, pasažieriem jāslauka kājas dezinficējošā šķidrumā. Bet sērgas izplatīšanā liela loma piekrīt arī vējam un putniem. Iedzīvotājus brīdina vārīt gaļu ilgāk un nelietot nevārītu pienu. Pēc vājās pag. gada ražas šī ir jauna nasta chroniski vārgajai padomju pārtikas rūpniecībai. Dz.

Eduarda Vingra viņete un ilustrācijas

(56. turpinājums)

Izvelku no grāmatu plaukta aizmugures Latvijas nacionālo krāsu galda karodziņu.

„Vismaz šodien tam vieta uz galda," nosaku, pārtraukdama sarunu par Ženu un novietodama karodziņu blakus koka svečturim ar pašgatavotām svecēm.

Daces balss tembrs parasti ir patīkams, valoda plūstoša, kad viņa kaut ko stāsta vai lasa priekšā. Šoreiz viņa atšķīrusi Aleksandra Čaka grāmatu „Mūžības skartie" un paklusu uzsāk lasīt kādu no pēdējām nodaļām.

Mūsu zeme mums ir mīļa, mūžībā aizgājušo cīnītāju upuris svēts . . .

°°°

Otrā dienā augstskolā liels satraukums, jo Brāļu kapu apmeklētāji vakar ielenkti un apcietināti. Arī mūsu kursā iztrūkst vairākas meitenes un Agnis. Lija viņa dēļ staigā saraudātām acīm.

Izrādās, ka uz Brāļu kapiem devies arī Laimonis ar dažiem citiem kursa studentiem, bet tramvaja klizma viņus aizkavējusi. Ar novēlošanos tuvojoties kapiem, viņi pamanījuši tumšus stāvus krūmos pie ieejas un kļuvuši uzmanīgi. Nolēmuši vēl brīdi pagaidīt ārpusē. Un drīz arī bijis skaidrs, ka visi kapi pilni ar čekistiem: iepriekšējā dienā palaistā ziņa bijusi tikai provokācija . . .

Cik maz trūka, arī mēs ar Daci tagad atrastos apcietināto vidū!

„Kas tev aizvakar teica par norunāto studentu pulcēšanos Brāļu kapos?" jautāju Dacei.

„Vlāsova."

„Kas īsti viņa ir? Taču ne latviete?"

„Krievijas latviete. Tikai nesen mūsu kursā, bet vienmēr lamā komūnistus par to izdarībām . . . Kaut kā noticēju . . ."

16.

TIKŠANĀS AR ZVIEDRIJĀ IZDOTAJIEM

Jūtos ļoti lepna, jo man izdevies kaut ko paveikt puišu labā, kas slēpjas vecmāmiņas šķūnītī. Laimīga nejaušība man palīdzējusi uzzināt, ka kādā pagastā pasu nodaļas darbiniece par 5000 rubļiem ar mieru izgatavot personības dokumentus. Ar ieteikuma vēstuli esmu jau bijusi pie viņas, viss sarunāts. Taču, sazinoties ar puišiem, izrādās, ka tikai diviem iespējams nepieciešamo naudas summu sagādāt. Viņu piederīgie gatavi izpārdot visu vēl atlikušo iedzīvi, lai sadabūtu vajadzīgos tūkstošus. Pārējo piederīgos man nav izdevies atrast.

Iekšēji bailodamās, ar lielo naudas summu somā nu otru reizi mēroju tālo ceļu uz zināmo pagastu. Lai apsolīto dabūtu, man trīs dienas še jādzīvo. Mani māc šaubas, vai tikai aiz piedāvājuma neslēpjas kāda viltība. Bet nē! Viss taču līdz šim gājis gludi. Par Emīla un Gunša šādā kārtā iegūto brīvību esmu jau iepriekš tik ļoti priecājusies it kā tie būtu mani piederīgie. —

Tagad, pēc daudziem gadiem, zinu, ka abiem arī tālākajā dzīvē veicies labi, pat labāk nekā daudziem citiem, kas ar īstajiem vārdiem un patieso dzīvesstāstu mēģinājuši komūnistu režīmā pastāvēt. Emīls, Guntis un daudzi viņiem līdzīgi vēl šodien dzīvo Latvijā un citās komūnistu okupētās zemēs, kurām savu zīmogu uzspiedis sarkanais terrors.

Sakarā ar Emīlu es vilšanos piedzīvoju Rietumos, pareizāk sakot — uz Rietumu sliekšņa Austrumberlīnē. Toreiz es grūtā brīdī lūdzu palīdzību no Emīla brāļa Amerikā. „Kāda man daļa, ka Lita palīdzējusi manam brālim Latvijā?" rakstīja Arņis kādai paziņai Rietumvācijā, kas bija uzņēmusies starpnieces lomu. „Man klājas labi. Ko man vairs nozīmē brālis? . . ."

Bet šis atgadījums dotu pilnīgi jaunu stāstu, ja pie tā gribētu vairāk pakavēties.

°°°

Es drīkstu atkal apciemot sava tēva mājas. Vigants, mūsu kaimiņš, apciemojis vecmāmiņu un pavēstījis, ka NKVD nodaļa kā no mūsu mājas, tā arī apkārtnes aizvākusies tālāk. Tagad par raženu darba lauku kļuvusi „atbrīvotā" Kurzeme . . .

°°°

Kurzemē iekārtots sevišķi daudz tā saukto filtrācijas nometņu, kādas, protams, ir arī citu Latvijas apgabalu pilsētās, arī Jelgavā. Bet Kurzemē šādu nometņu nesalīdzināmi vairāk. Tajās dažam labam iznāk pavadīt nedēļas un mēnešus; dažs šo pārbaudi iztur dažās dienās, citam te brīvs ceļš uz Sibiriju . . . Arī še valda tas pats princips, kāds bija pirmajā reģistrācijā Rīgā: kas prot droši uzstāties un bārstīties ar komūnistu frazēm, tas tiek cauri ātri un bez komplikācijām, bet kas nāk ar atklātām kārtīm, piedzīvo apcietināšanu un izsūtīšanu.

Kurzemē palikušajiem bēgļiem jāiztur neskaitāmas pārruņu reizes, jo pratinātāji mēģina izspiest atzīšanos, ka viņi, jaunas sirdsapziņas mocīti un apzinādamies savus nodarījumus pret komūnistisko iekārtu, skrējuši līdz fašistiem. Cilvēkiem ar vājākiem nerviem šādu „atzīšanos" ar fiziskas un garīgas iespaidošanas līdzekļiem arī izspiež. Rezultāts arvien līdzīgs — Sibirija. Bet komūnisti reiz nu grib „tīras aktis," — vainīgais atzinies . . .

Turpat filtrē arī krievus — kaŗa gūstekņus, jo arī tie skaitās sava veida noziedznieki. Būdami vācu gūstekņi, viņi esot strādājuši laukos pie „budžiem," tā atbalstīdami ienaidnieka kaŗa saimniecību. Un tas ir pārkāpums, kuŗu ļoti daudziem jāizpērk kādā no padomju vergu nometnēm.

Šai filtrācijai gaŗām netiek arī tie, kuŗus vācieši bija apcietinājuši un ievietojuši koncentrācijas nometnēs — Salaspilī un citur. Arī pret šādiem cilvēkiem netrūkst apsūdzību: kādēļ tie, fašistiem tuvojoties, esot palikuši uz vietas un ļāvuši sevi ieslodzīt? Būtu taču varējuši atkāpties kopā ar sarkanarmiju . . .

Filtrācijas nometnēs ievieto arī visus, kas, komūnistu vilinājumiem noticēdami, atgriezušies no Rietumiem. Šiem pēdējiem jāiztur sevišķi spaidi, jo katrs, kas redzējis kaut ko vairāk par komūnismu, ir bīstams. Tāds varētu sākt domāt, salīdzināt. Bet tas nedrīkst notikt, tas nav atļauts, jo visu vietā domā komūnistu partijas vadītāji. Pārējo uzdevums ir gatavu pasniegto tiešā veidā atkārtot.

Sevišķs grēks ir arī valodu zināšanas. Gan filtrācijas punktos, gan iestādēs, tāpat arī iestājpārbaudījumos universitātē — visur atzīst par sevišķu minuspunktu, ja kāds atklāti minējis, ka pārvalda vairākas valodas. Tāds taču jebkurā laikā var nejauši izlasīt nevēlamu literatūru, kura var modināt pārdomas, ķecerīgas pretestības tieksmes. Pretstatā citām valodām tas bīstamības veidos tomēr popularizē krievu valodu. To vēlams apgūt, jo tā esot visskaistākā valoda, pati daiļskanīgākā pasaulē, vārdiem un izteiksmes veidiem bagātākā.

(Turpinājums sekos)

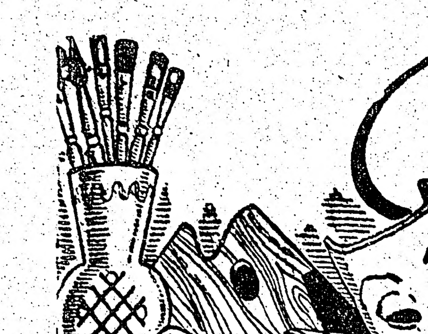

25 gadu mūzik[…] darbības atcer[…]

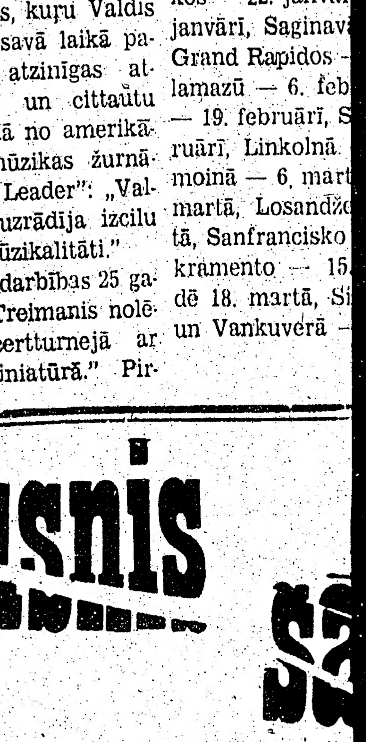

atkusnis

PĒTERIS AIGARS

1.

PĀRRAUTAIS PAVEDIENS

Gara KULTŪRAI

25 gadu mūzikālās darbības atcerei

Pianistu Valdi Treimani mūzika valdzinājusi jau no mazatnes un reizē ar pirmajām skolas gaitām sākta arī klavierspēles apgūšana. Viņš parādījies atklātībā kā klaviersolists jau pamatskolas laikā, parallēli apmeklējot arī tautas konservātoriju. Jau bērnībā uzstājies Latvijas radiofonā, bet, ģimnazijā iedams, bijis tās ērgelnieks. Studējis LU medicīnu, turpinot mūzikālo izglītību un klavierspēli pie prof. P. Šūberta un prof. A. Dauguļa Latvijas valsts konservātorijā. Daudzkārt devies sabiedrisko lietu ministrijas komandējumos par solistu un pavadītāju uz dažādiem Latvijas novadiem. Vēlāk braucienos ar frontes teātri pastāvīgi apciemojis latviešu karavīrus, sākot ar Volchovas purviem ziemeļos, kur priekšnesumi nereti notikuši dzestrumā un sveču gaismā, līdz pat Ukrainai un Melnajai jūrai dienvidos, kur dažkārt mūzicēts kukuruzas lauka vidū, karstā saules tveicē. Bēgļu gaitās Vācijā, koncertējot apmeklējis turpat vai visas latviešu nometnes amerikāņu, angļu, franču zonās un Austrijā, tai pašā laikā būdams arī Latvijas baleta mūzikālais aranžētājs. 1949. gadā ieradies ASV, apmeties Čikagā, strādājot vairākās amerikāņu mūzikas skolās par skolotāju, vēlāk nodibinot pats savu mūzikas studiju Čikagā, kur viņa vadībā mācās labs pulks nākamo latviešu klavierslavenību. Ilggadīgs Čikagas latviešu Ciānas draudzes Auroras novada ērgelnieks, neiztrūkstošs solists un pavadītājs visos svinīgos aktos un sarīkojumos. Jau ceturtdaļgadsimtu uzticīgs līdzgaitnieks solistiem pie klavierēm vai ērģelēm koncertos un turnejās Latvijā, Vācijā, ASV, Kanadā; diez', vai atradīsies kāds latviešu mākslinieks, kuru Valdis Treimanis nebūtu savā laikā pavadījis. Saņēmis atzinīgas atsauksmes latviešu un cittautu presē, to vidū vienā no amerikāņu vadošajiem mūzikas žurnāliem „The Musical Leader": „Valdis Treimanis... uzrādīja izcilu gaumi un labu mūzikalitāti."

Atzīmējot savas darbības 25 gadu atceri, Valdis Treimanis nolēmis doties koncertturnejā ar „klavieŗvakaru miniatūrā." Pirmais jubilejas koncerts notika 5. decembrī Čikagā un bija pulcinājis neredzēti daudz publikas — pilnu plašo Austin Town Hall zāli. Arī ziedu veltes un aplausi bija īsteni kupli. Rūpīgi izsvērtās programmas pirmā daļā dzirdējām 3 Mediņa reti spēlētas Dainas — Nr. 1, 8 un 12; vienu Jāzepa Vītola pirmatskaņojumu — „Siluets," skaistu un raksturīgu mūsu lielā meistara darbu, tāpat viņa „Viļņu dziesmu"; Jāņa Ķepiša „Noveleti" un Haralda Berino spēcīgo „Balādi," kas arī bija pirmatskaņojums. Otrā daļā — Debisī, Bartoka un Štrausa darbi. Pat stingrākie kritiķi slavēja mākslinieka techniku un tīro spēles veidu.

Ar šo klaviervakaru miniatūrā, kā mākslinieks pats to nosaucis, viņš tad nu dosies turnejā, viesojoties Kolumbusā 15. janvārī, Indianapolē — 16. janvārī, Milvokos — 22. janvārī, Detroitā — 29. janvārī, Saginavā — 30. janvārī, Grand Rapidos — 5. februārī, Kalamazū — 6. februārī, Mineapolē — 19. februārī, Sufolsā — 20. februārī, Linkolnā — 5. martā, Dimoinā — 6. martā, Denverā — 11. martā, Losandželosā — 12. martā, Sanfrancisko — 13. martā, Sakramento — 15. martā, Portlandē 18. martā, Sietlā — 19. martā un Vankuverā — 20. martā.

D. V.

Vērtīgs garīgās mūzikas koncerts Ņujorkā

Dziedātāja Skaidrīte Prince, piedaloties ērģelniekam Anatolijam Bērzkalnam, sniedza interesantu, labā stilā sastādītu koncerta programmu 28. novembrī Betlemes baznīcā Bruklinā. Koncerts bija apvienots ar īsu pirmā adventa dievkalpojumu. Pēc draudzes nodziedātā korāļa „Teici to Kungu" māc. R. Zariņš uzrunā pakavējās pie mūzikas garīgās vērtības, aizrādot, ka reliģisku dziesmu teksti sacerēti gan tālā pagātnē, bet nenoveco, un mūzika ir kā dzidrs avots, no kura smeļamies garīgus spēkus, lai tuvotos Dievam un Kristum.

Skaidrīte Prince programmā bija uzņēmusi trīs J. S. Bacha un trīs Bēthovena dziesmas, kā arī maz dzirdēto A. Dvoržaka 5 Bībeles dziesmu ciklu, bet no latviešu komponistiem trīs H. Berīno dziesmas. Jau ar pirmo Bacha dzidri skanīgo „Ticīgā sirds" un Bēthovena izteiksmes bagātajām dziesmām varēja spriest, ka dziedātājai tuvi šie abi slavenie klasiskās mūzikas meistari. Viņa tos sniedza sirsnīgā vienkāršumā, labā kantilēnā, izteiksmīgi veidojot katru frazi un niansi. Programmas iespaidīgākais priekšnesums bija savdabīgās Dvoržaka 5 Bībeles dziesmas, kuras ir kontrastiem bagātas. Tajās S. Prince rādīja plašu pārdzīvojumu skālu un toņu dažādību, no drāmatiskās „Tumsas draudi" cauri pazemības un lūgšanas pilnajām „Tu, Kungs, mans patvērums" un „Es Tevi lūdzos" un paļāvības stiprinātājas „Dievs ir mans gans" līdz gaišajai slavas dziesmai „Jauna dziesma." Šie darbi prasa liegus piano un spēcīgus kāpinājumus, kuri Princei labi padevās. Latviešu komponists H. Berīno arvien bijis tuvs viņas dvēselei, tādēļ arī pacilāti izskanēja sparīgās „Visspēcīgs un varens" un Tas Kungs ir mans gans," bet jaukā lirikā skumji drāmatiskās vidusdaļas. Jaukus piano augšējos toņos Prince parādīja apgarotajā „Svētā stunda". Daba Skaidrīti Princi apveltījusi ar skanīgu, plašu skaista tembra balsi, kura cītīgā darbā labi trenēta, tādēļ arī skanēja izlīdzināti un brīvi visos reģistros bez forsēšanas un tīrā intonācijā ar labu ritmu. Prince parādīja arī lielisku atmiņu, visu garīgo programmu dziedot no galvas. Vienīgi mazs iebildums varētu būt par Bacha „Labais gans" mazliet palēnināto tempu.

Pavadītājs A. Bērzkalns smalkjūtīgi sekoja katrai dziedātājas niansei, nekur to nepārspējot ar ērģeļu stabulēm; mazliet skanīgākas tomēr varēja būt dažas solo starpspēles. Arī kā solists ar variācijām par korāli „Dievs, mūsu Tēvs kas debesīs" no F. Mendelsona „Sestās sonātas" A. Bērzkalns atestēja sevi par drošu ērģelnieku, kas pilnām pārvalda sava instrumenta reģistrus un pedālizāciju.

Koncerts beidzās ar draudzes kopīgi nodziedāto jauno korāli „Lai ļaudīm prieks" un māc. R. Zariņa pateicību māksliniekiem, koncerta atbalstītājiem un enerģiskajai dāmu komitejai, kas bija rūpējusies, lai koncerts būtu kupli apmeklēts, jo tā ienākumus ziedoja draudzei.

A. Cenne

Dziedātāja Skaidrīte Prince ar ērģelnieku Anatoliju Bērzkalnu mēģinājumā.

Arnolds Rasa

Straumēnu autora piemiņai

EDVARDS VIRZA 25 GADUS AIZSAULĒ

(Nobeigums)

Dzejnieks grāmatas iesākumā teicis, ka šīs „atmiņas arī nav vairāk nekas cits, kā pagājušās dzīves atspīdums mūsu prātā. Tāpēc iešana pa atmiņu pēdām ir iešana pa miroņu valstību. Apkārt mums izplešas daba vai nu savā zaļā varenumā, vai baltā sastingumā; cilvēks darbojas, raud vai smejas, bet Dievs ir atņēmis balsis visām šīm kustībām. Tikai dzejnieks, kas pastāvīgi ar Viņu sarunājas, var atmodināt aizmigušo valodu. Viņš nolaiž trepes no debesīm taisni kādu māju pagalmā, un pa tām nokāpj zemē viņu senie iemītnieki..."

Tā sākas poēma „Straumēni," kuras notikumi ir kā atspīdumi ezerā vai upes dziļumā, un dzejnieks liek tiem atdzīvoties. Šī darba centrā stāv Straumēnu māju ļaudis, kas ar savu kalpošanu un pakļaušanos kādam dievišķīgi noteiktam garam un kārtībai, pēc dzejnieka domām, dara dievišķīgu darbu. Tie mainās atkarībā no Radītāja noliktām četrām gadskārtām, kas ietelp dabas mūžīgajā ritumā. Tur ir savi prieki un bēdas, kas pieder pie dzīves plūsmas, bet tur ir arī savas senās paražas un tradicijas, kas visus it kā apvieno un satur kopā.

Kad pēc daudziem gadu desmitiem no Straumēnu sētas nākušie ļaudis vairs nepazinās, viņi viens otru pazina, kā dzejnieks uzsvēra, pēc goda prāta, kas staroja no viņu pierēm. Tā ir liela dzīves izmaņa un labo tikumu cienīšana. Tā ir pieeja dzīvei ne tikai no materiālā viedokļa vien, un tādi cilvēki pakļaujas dievišķīgai kārtībai un garam, ko nosaka kāds augstāks spēks.

Tas ir Dievs, kas stāv pāri visam un ir visa radītājs, dzīvības spēka devējs un zināmas kārtības noteicējs. Pēc Viņa noteikuma un iestādījuma vijas zvaigžņu ceļi bezgalībā, un pēc Viņa padoma norit arī Straumēnu mājas un lauku darbi un visa dzīve. Par to gādā Dievs. „Jo Dievs," saka dzejnieks, „nespētu savu vientulību panest, ja Viņam nebūtu par ko gādāt. Tāpēc ikviena māja nav vienīgi mūra, akmens vai koka mākslīgs kopojums, tā pārvēršas Dieva pirmā patversmē, un tikai no tās Viņš iet uz baznīcu."

Tā skatījās uz savām mājām Straumēnu saimnieks un viņa saime, un visam, kas notiek, ir savs sakars ar pagājušo. Tā nav tukša iedoma, bet dziļa pārliecība un ticība, kuras spēks dziļi iemājo Straumēnu ļaužu sirdīs. Straumēnos valda kristīgās dzīves paražas, kas reizēm gan saaužas ar senām pagāniskām ieražām vai ticējumiem, kas laužas cauri no neminamiem, aizgājušiem laikiem. (Daži vēl tagad ir dzīvi mūsu pašu vidū.)

Dzejnieks parādīja kā vienu, tā otru, jo tāda ir dzīve. Šīs paražas ir stingras, un viss rit pēc zināmas kārtības.

Ik svētdienas rītu Straumēnos notiek mājas dievkalpojums, t. s. pātari. Par tiem dzejnieks saka: „Desmit lapas gaŗo sprediķi lasot, visi stāvēja kājās, un istabā ilgu laiku cits nekas nebija dzirdams, kā Manceļa stingrie un sulīgie vārdi par grēcinieku mokām un baložu mīlīgā dūkšana aiz loga būrī. Kad saimnieka mazais dēlēns, nevarēdams ilgo kājās stāvēšanu izturēt, noģība, viņu iznesa ārā zem ābeles un atdzīvināja, pēc tam sprediķi atkal turpināja. Dažreiz šie sprediķi atstāja tik stipru iespaidu, ka vīri, kas pa nedēļu bija saimniekam ko nodarījuši, viņu nolūdzās."

Tāda bija patriarchālā dzīves iekārta senajā latviešu sētā, kad šos drošos dzīves pamatus vēl nebija iedragājušas nekādas marksisma, nihilisma, vai cita „isma" idejas, kas vēlāk sāka velties pāri Latvijai un pasaulei.

Var manīt, ka rakstnieka simpatijas piederēja šai patriarchālajai dzīvei lauku sētā, ka viņam tuva šī zemnieku cilts, kuru viņš notēloja drusku pacilātā un krāšņā stilā.

Četri gada laiki, kas kā milzīgs rats griezās pāri Straumēnu mājām, notēloti ar lielu meistarību kā gleznainas valodas, tā arī spēcīgās izteiksmes ziņā, sniedzot vajadzīgā brīdī kādu īpatu salīdzinājumu vai veiklu epitetu, kas izceļ un savaldzina izteikto domu. Piemēram, par pavasaŗa ūdeņiem, Virza saka: „Ūdeņi bija atmodušies un meklēja sev ceļu. Jo tas ir viņu liktenis, ka tie baidās palikt vieni un, cīnīdamies ar visādām pretvarām, grib saplūst kopā."

Un par vectēvu, kas rīkojās ap bitēm, dzejnieks saka: „Tā vectēvs še rīkojās siltajās jūnija dienās, un kā bites no puķēm savāc medu, tā viņš no tām savāc savu gudrību, apbrīnodams stropa dzīvi un uzstādīdams to visiem par paraugu, jo uz pilnīgas kārtības meklēšanu virzās visas cilvēka domas."

Un par kartupeļu rakšanu viņš teic: „Kad racēji atradās vagas galā, tad varēja domāt, ka bars Dieva lūdzēju, ceļos nometušies, lēnām virzās uz priekšu, galvas nodūruši, un kartupeļi, ko tie saķēra un meta kurvjos, līdzinājās rožu kroņu krellēm."

Un par vējiem, kas sāka pūst rudenī, dzejnieks pasaka vienu pašu teikumu, bet paskatieties, kādu: „Bet pēc labības novākšanas, kā tramīgi zirgi, kas gaidījuši ilgi vārtu atvēršanu, vēji sāka drāzties pār līdzenumu, rūca kokos kā ūdeņi plūdu laikā, ilgi

(Nobeigums 6. lpp.)

Ilona Leimane

STATUJA

Statuja dzīva
Un mākslinieciska,
Senēģiptiešu gaumē
Zīmē sevi
Zilās debesīs
Un melnā ļaužu straumē.

Viņš skūpsta viņu,
Un viņa ļaujas tam,
Sniegdama skūpstu pretim.
Bulvāris steidzīgs —
Mīlniekus pamana
Tikai gājēji reti.

Statuju veido
Divi, kas it kā viens
Saklāvušies uz stūra —
To ziediem grezno
Sieva, kas tirgojas
Ar kreimenēm pie mūra.

atkusnis sākas oktobrī

PĒTERIS AIGARS · ROMĀNS

1.

PĀRRAUTAIS PAVEDIENS

Virs zaļā dīvāna, uz kura medicīnas studente Vanda Kvjatovska naktīs gulēja, bet dienās sēdināja viesus, pie sienas šaurā sudraba logatā karājās sirms miera balodis. Šo dīvaino putnu, kas vairāk līdzinājās kaijai, Vandai Hampstedas kalna kafejnīcā uzzīmēja un uzdāvināja piemiņai jaunais tumšmatainais lords Vinsents Bārlejs. Vinsents, cēlies no gadsimtiem vecas turīgas ģimenes, bija izvēlējies par sava mūža uzdevumu sludināt mieru. Senči bija karakungi, viņš vēlējās kļūt miera lords. Katram cilvēkam savā vājība.

Vinsenta gaŗais kalsnais stāvs, platie pleci, garās rokas ar mezglainiem pirkstiem, augstā piere ar uzacīm puslokā labi piedienētos Mefisto tēlotājam. Bet viņš studēja tautsaimniecību Londonas saimnieciško zinātņu augstskolā, pa vaļas brīžiem organizēja pretkaŗa gājienus un dibināja miera biedrības. Divas reizes Vinsents bija apmeklējis Padomju savienību, iemācījies krievu valodu. Pēc piektās vīna glāzes viņš parasti deklamēja „Vaŗa jātnieku," krievu vārdus izrunājot specifiski dziedošā intonācijā. Viņu valdzināja slaviskās pretrunas.

Vanda dzīvoja Hampstedā, pašā kalna galā. mazā krēslainā istabiņā, kuras logu aizēnoja klinšainā pakalna terase. Dzeltenām kļavu lapām rotātās tapetes deva istabai saulainas rudens dienas noskaņu. Istabā bija tikai zaļais dīvāns, neliels drēbju skapis ar spoguļa durvīm, sekretārs, apkrauts grāmatām un lekciju mapēm, mazs sarkankoka galdiņš, uz kura atradās tālrunis, un divi čipendēla krēsli ar ādas sēdekļiem. Uz Viktorijas laika kamīna malas stāvēja Vandas mātes, padruknas, enerģiskas sievietes portrets, Polijas sarkanbaltais karodziņš un anatomikumā iemantots galvaskauss.

Studente stāvēja pie spoguļa, uz pleciem uzmetusi zilu, baltām margrietiņām rotātu rīta svārku, un sukāja matus, kas tikko bija mazgāti. Lielā imitācijas ziloņkaula suka ķērās matos, brīžam pat iesāpējās. Liepu ziedu krāsas mati bija izrisuši uz pleciem. Daba tajos bija ievijusi tikko jaušamus viļņus. Vanda ar labpatiku vēroja savu attēlu spogulī, piebriedušās krūtis, slaido kaklu, apaļo pieri un maigi pietvīkušo seju ar bedrītēm abos vaigos.

Česlavs Dombrovskis šorīt piezvanīja no Oksfordas un solījās ierasties pēcpusdienā. Esot kaut kas ļoti svarīgs pārrunājams. Vai braucienam kāds sakars ar Česlava darbu, vai zēns vienkārši izalcis viņas tuvuma? Varbūt nebija nekas nozīmīgs, taču Česlavs arvien bija gaidīts. Viņa dēļ Vanda posās, greznojās, vēlējās būt iekārojama un lutināma.

Vanda vēl nepaguva saģērbties, kad pie durvīm jau klauvēja. Ar kreiso roku saturēdama rīta svārku, ar labo vēra durvis. Uz sliekšņa stāvēja Česlavs, pietvīcis, norūpējies, piere likās neparastu domu apēnota. Viņš smaidīja, bet smaids šķita satraukts.

„Labdien, mīļā. Te nu es esmu," teica klusi Česlavs.

„Mīļais, vai jau?" Vanda sasita plaukstas. „Cik labi, es tevi gan gaidīju vēlāk, kad pienāk vilciens no Oksfordas."

„Mani atveda draugs ar auto," atbildēja Česlavs, sniedzot pretī Vandai abas rokas. Viņa aizvēra strauji durvis un apkampa atnācēju, skūpstīja uz sejas, uz kakla, satvēra maigām lūpām viņa auss galu. Viņa bija kā pavasaŗa straume, kas alka raut sev līdz, dzīves izslāpusi, bet tai pašā laikā pārāk prātīga, lai padotos savām slāpēm.

„Tu zini, ka arvien esi gaidīts, arvien . . ." dūdināja jaunā sieviete. Viņa atlaida rokas. tad paņēma Česlava rūtaino mēteli un pakāra skapī, no kura spraucās laukā viņas tērpi. „Un tagad,— ko tu vēlies," viņa apgriezās strauji kā vilciņš, ļaujot noplīvot rīta svārkam, „tēju vai augļus? Abus reizē nevar."

„Sāksim tādā gadījumā ar svarīgāko," draiski teica Česlavs.

Vanda apgriezās atkal kā vilciņš, viņas mati skāra līgavaiņa seju.

„Mīļais, tava verdzene tevi gaida," nometusi rīta svārku un mājīgi atlaidusies uz dīvāna, viņa aicinot stiepa rokas pretī Česlavam. Ķermenis bija maigu trīsu pilns un smaržoja pēc kumelītēm. Varbūt tāda bija Ieva Paradīzes dārzā? Česlavs tuvojās viņai, satvēra izstieptās rokas, noskūpstīja un tad pēkšņi atcerējās sava brauciena iemeslu. Ne mīlestība, bet cits bija pats svarīgākais. Nolaidies uz ceļiem, viņš nolika galvu Vandai rokās un čukstēja:

„Palīdzi man atrisināt kādu ļoti smagu uzdevumu. Tas ir vienreizēji svarīgs. Visu pagājušo nakti neesmu gulējis . . ."

„Kas var būt svarīgāks par mīlestību, Česlav?" Vanda pacēla viņa galvu un jautājot lūkojās jaunajam vīrietim sejā. Viņa jutās iekšēji aizvainota, bija greizsirdīga uz kaut ko, kam nezināja vārda. Viņas rokas apvijās Česlavam.

„Nāc pie manis, aizmirsti visu, būsim tikai divi vien, šai stundā piederēsim tikai sev;
Skūpsti un aizmiedzi neziņā maigā,
Vārdi ir cieti kā pliens.
Nomoda dārzos, kur valodas staigā,
Laimīgs nav bijis neviens."

„Tev taisnība . . ." runāja Česlavs, jūtot uz sejas Vandas elpu, „bet līdzās mīlestībai ir vēl naids un nāve." Viņa balss kļuva skarbāka.

To dzirdot, Vanda nodrebēja. Viņai likās, ka būtu uzšalkusi rudens vēja pūsma. Pār muguru pārskrēja skudriņas. Bija pienācis atkal viens no grūtajiem brīžiem, kad viņa nespēja izdibināt, kas īsti Česlavam padomā. Brīžam viņš bija kā liels bērns, kaprīzs, mainīgiem gara stāvokļiem. Iedegās veikt ko lielu, bet tad mainīja nodomu. Vanda to izskaidroja ar to, ka Česlavs bija bārenis, kuŗam tēvs nogalināts Katinas mežā, bet māte mirusi izsūtījumā Sibirijas ziemeļos. Viņa parasti centās būt saudzīga, bet arī mīlestība nespēja kliedēt nāves ēnu, kas māca jauno zinātnieku. Viņam kādreiz vairāk bija vajadzīga māte nekā līgava. Studente tomēr piespiesti smaidīja.

„Vanda," Česlavs turpināja lēni, „man jāizlemj kāds solis, par kuru nevienam citam nedrīkstu teikt. Citi arī to nesapratīs."

„Es klausos, draugs," atbildēja Vanda, laizdama pirkstus cauri viņa matiem. „Stāsti man visu, centīšos tevi saprast." Viņas balsī bija laipnība, bet tur nejuta mātes padoma, kā Česlavam šai brīdī vajadzēja visvairāk.

„Droši vien, tu būsi dzirdējusi, ka Ungārijā sākusies sacelšanās. Mēs jau sen gaidījām šo dienu, zīlējām, plānojām . . ."

(Turpinājums sekos)

Māras zemes 750 gadu

Vēstures gaitā blakus Livonijas vārdam mūsu zemi mēdza saukt arī par Māras zemi. Gadsimtu pagātnē latvieši mēdza saukt sevi par Māras zemes tautu. Un par Māras zemi mūsu dzejnieki ir rakstījuši dzejoļus, tā pieminēta mūsu vēstures grāmatās, par to stāsta mūsu tautas dziesmas un leģendas. — Tas, kas dažkārt mazāk zināms un pazīstams, ir pati Māras zemes nosaukuma izcelsme un tās vēsturiskais pamatojums.

Māras zemes vārds vēsturiski saistās ar kristīgās ēras sākumu mūsu zemē. Jau latviešu Indriķa chronikā minēts, ka bīskaps Alberts savas valdīšanas trešajā gadā (1199—1200) Rīgas bīskapa katedrāli atvēlējis Dievmātes aizbildniecībai. Dažus gadus vēlāk IV Laceranas koncila laikā 1215. gadā pāvests Inocents III apstiprināja Livonijas bīskapu lēmumu un visu katolisko Livoniju novēlēja Dievmātes godam, nosaucot to par Terra Mariana — Māras zemi. No šī vēsturiskā brīža šogad paiet 750 gadu.

Vēsturiskā atskatā uz pagātni ievērības cienīgs ir fakts, ka mūsu zeme jau toreiz bija tik pazīstama, ka izpelnījusies pāvesta augstāko uzmanību. Līdz ar to Dievmātes kults bija laidis dziļas saknes Māras zemē un tās ļaužu dvēselēs. Pēc Hermana Bruininka pētījumiem abi galvenie varas nesēji senajā Livonijā — Rīgas archibīskaps un vācu ordenis — bija izvēlējušies Dievmāti par savu aizbildni, un tādā kārtā Māras zemes un Livonijas nosaukumi bija kļuvuši par identiskiem jēdzieniem. Dievmātes godam tai laikā tika atvēlētas vairākas Rīgas un lauku baznīcas. Arī skaistākās un liriski izjustās tautas dziesmas vijas ap svēto Māru kā laikmeta radītas tautas dvēseles reliģisko noskaņu atspulgojums. Aglonas Dievmātes svētki vēl šodien dzimtenē nes Māras zemes tradiciju kroni un tautā nav iznīcināmi pat ar visu komūnistiskās ideoloģijas gadiem ilgo piepūli.

Atzīmējot Māras zemes 750 gadu kā vēsturisku notikumu, 12. dec. plkst. 5 pēcpusdienā Latviešu namā rīko Māras zemes jubilejas aktu ar zinātnieka — Dr. St. Škutāna priekšlasījumu.

Referents Dr. St. Škutāns, kas dzīvo Čikagā, ir Rīgas garīgā semināra bij. profesors un vairāku grāmatas autors. Viņš dzimis 1900. gada 16. novembrī Krāslavas pagastā un pēc Rīgas garīgā semināra absolvēšanas studējis Romā, kur ieguvis doktora gradu Baznīcas vēsturē. Viņš sarakstījis grāmatas „Misionāru darbība Latgalē" (1953.) un „Dieva Mātes kults un Māras zeme" (1954.). Vairāki citi viņa raksti publicēti periodiskos izdevumos.

Torontiešiem šī būs reta izdevība dzirdēt Dr. St. Škutāna priekšlasījumu par tematu, kurā viņš ir kompetents zinātnieks un autoritāte.

A. B.

A. Ancāns 50-gadnieks

Kanadas DV valdes loceklis Aleksandrs Ancāns 11. decembrī Toronto atskatās uz 50 mūža gadiem. Gavilnieks dzimis Līvānu pagastā, pabeidzis vietējo komercskolu un strādājis Līvānu krājaizdevu sabiedrībā, bet vēlāk bija grāmatvedis Līvānu virsmežniecībā. Otra pasaules kaŗa laikā 1943. gadā pabeidzis virsnieku kursus un paaugstināts par leitnantu, bet 1945. gada aprīlī ievainots un nosūtīts dziedināties uz Čechoslovakiju, no kurienes drīz dabūja bēgt, kad tuvojās boļševiki.

Jau 1945. gada jūnijā A. Ancāns nokļuva Minchenē, kur ar vietējās latviešu komitejas un Latvijas sarkanā krusta starpniecību sāka apzināt slimos latviešu kaŗavīrus Bavārijas slimnīcās. Pārceļoties 1947. gadā uz Valkas nometni pie Nirnbergas, viņš bija turienes DV nodaļas dibinātājos, 1948. gadā pie nodaļas noorganizējot grāmatnīcu, kuŗu vadīja 2 gadus. Iestājies Virsaiša Viestura latviešu sardžu rotā, A. Ancāns palīdzēja arī pie tās izveidot DV nodaļu.

Kanadā jubilārs ieceļoja 1951. gadā un pievienojās DV Toronto nodaļai, sākot veikt tās kasieŗa pienākumus. Kopš šī laika Aleksandrs Ancāns ar īslaicīgiem pārtraukumiem visus gadus ieņēmis amatus kā DV Toronto nodaļas, tā arī Kanadas DV zemes valdē. Bez darba DV organizācijā jubilārs darbojas arī skautos, būdams pēdējos 5 gadus 19. Tērvetes skautu vienības vecāku padomes priekšsēdis.

P.

PĀRDOMAS PĒC VALSTSSVĒTKU RUNAS

KĀ DZIRDĒTO VARĒTU ĪSTENOT?

Varam būt tikai pateicīgi tālajam viesim E. Dunduram, svētku runas teicējam Latvijas valstssvētku svinībās Toronto. Visvairāk par to, ko viņš darījis cīņā par Latvijas brīvību. Ja skeptiķi prasa, ko tad visa mūsu cīņa ir līdzējusi, lai Latvija būtu ja ne brīva, tad vismaz brīvāka, atbilde ir vienkārša. No vairāk nekā 100.000 latviešiem brīvajā pasaulē katrā ziņā simtos nebūs to skaits, kas ar spīvu apņēmību iet un dara, lai grautu mūsu tautas un mūsu pašu ienaidnieka prestižu un pozicijas, lai cirstu nost taustekļus šim pretīgajam izaudzēnim, kur vien tie parādās. Vairums no brīvībā esošiem latviešiem šai cīņā nepiedalās. Gluži otrādi. Daudz laika un enerģijas tiek patērēts, lai tos pārliecinātu turēties savas tautas vidē un dot kādu nieku šīs cīņas atbalstam un latviskās kultūras kopšanai. Tikai jāpadomā, kas par potenciālu šādā cīņā rastos, ja desmiti tūkstoši kļūtu savas tautas tiesību cīnītāji, līdzīgi E. Dunduram, N. Rasiņam, T. Zieriņam, D. Vallenai, J. Niedram, O. Ieviņam, P. Lejiņam un daudziem citiem!

Vienai svētku runas daļai gan negribas pievienoties: par cīņu pret komūnismu, kas var vilkties paaudzēm vai gadsimtiem ilgi... tikai tādēļ, ka īsu brīdi pie varas esošā ASV valdība „gan ieročiem cīnās pret komūnismu, bet no otras puses tos baro, tāpat kā Kanada". Šādas lietas var mainīties ar apstākļiem un valdībām, pat bez gadu desmitiem. Kāds no kongresmeņiem taču izteica demokratiskās institūcijas likumības: „Mēs varam to darīt, ko jūs, vēlētāji prasāt!" Tādēļ — organizējiet prasītāju skaitu! Ja tikai 50.000 baltiešu ikviens dabūtu 10 amerikāņu draugu un paziņu parakstus kādai svarīgai prasībai, ne ASV kongress, ne senāts nevarētu to ignorēt! Pabeidzot secinājumu par pesimisma nederīgumu cīņā pret tumsoņu ļauno varu, jāatzīst: doma uzvarēt iespējami īsā laikā, ir vienīgā pareizā; mēs nevaram pārnest pat visspožākās idejas uz tāliem gadsimtiem, tām jādeg mūsu pašu laikmetā.

Īsumā gribas pieskarties arī 18. novembra aktu programmai. Jāatzīst, ka 20 gados tik daudz runu dzirdēts, ka jābūt patiesi vai pravietim, lai aizkustinātu mūsu jūtas. Runātāji mainās, bet programma nekad. Pirmā daļā runas, otrā — koncerts. Gadu gadā.

Ir jāapbrīno kāds sirms tautas audzinātājs, kam pēc saviem gadiem vajadzētu būt idejās konservatīvam un sastingušam kā bronzas statujai! Nekā! LNAK sesijā viņš nāca ar referātu, kurā iestājās par uzskates metodes nepieciešamību mūsu latviešu skolas mācību sistēmā. To jau sen vajadzēja piepildīt. Vārdi nevar aizstāt vai pārspēt redzējuma iespaidus. Ar zināmu jaunuma iezīmi nākuši ASV tautieši, valstssvētku sarīkojumā uzvedot A. Eglīša „Dievs, tava zeme deg!"

Vai tūkstošos skaitāmajai Toronto latviešu saimei būtu neiespējams šāds 18. novembra uzvedums, kuŗu īsumā kā piemēru gribētos uzskicēt?— Uzvedumā jāpiedalās aktieŗiem, deklamētājiem, orķestrim, ērģelēm vai teicamam stereofoniskam atskaņotājam — vai visiem tiem. Izdomāti un gaumīgi dekorētai jābūt skatuvei. Filmā būtu jāparāda mūsu zemes ģeografiskais novietojums starp draudzīgiem un ļauniem kaimiņiem kā ievadījums. Tam varētu sekot uzņēmumi no mūsu brīvības cīņām un kaŗa atstātās brūces. Jaunceismes laiks, kad bez ārējas palīdzības un bez zemes bagātībām tauta sūrā darbā sasniedza labklājību, sociālu nodrošinājumu un augstu kultūras līmeni. Šeit no pārbagātā materiāla varētu izrādīt tikai izcilāko. Diagrammās dažos īsos piemēros varētu uzsvērt šo sasniegumu statistiku īsā salīdzinājumā par Pad. savienību un rietumu kaimiņiem. Tad — okupācija, tās izraisītās mežonības, visa sagraušana, posts un izmisums, kas visam sekoja. Attiecīgās vietās labi iederētos deklamācijas (filmā angļu valodas pratējiem — viesiem angliski), mums ir labi deklamētāji pat visjaunākajā paaudzē. Tāpat derētu redzētā paskaidrojumi, piemērota mūzika, koŗa dziedājumi, — kā attiecīgs noskaņojums prasa. Dažus notikumus, kas visskaidrāk uzsvērtu kā brīvās tautas sasniegumus, tā traģiskos liktenus, visiespaidīgāk parādītu zīmējumā mākslinieks, ko tad filma varētu kopskatījumā mest uz ekrāna.

Tas nebūs paveicams tad, kad valstssvētku rīcības komiteja nākošā vasarā sapulcēsies, lai izvēlētos svētku runātāju, kori un salūgtu viesus, kas pieklājības dēļ arī nāks, piecelsies, palocīsies un aizies prom tikpat neinformēti kā vairums klausītāju, sevišķi jaunie. Šāds programmas uzmetums izstrādājams detaļās, bet pārrunās tās iezīmētos arvien skaidrāk. Šādu uzvedumu varētu filmēt pirms oficiālā akta (ja tas iespējams — uzņemt filmu un dzīvos uzveduma dalībniekus), lai vēlāk izrādītu citos latviešu centros. Tā rastos ierosme un idejas arvien labākiem uzvedumiem. Nebūtu par ļaunu, ja mūsu ievērojamāko gara darbinieku īsi teiktus vārdus ieskaņotu un iestarpinātu šādā priekšnesumā. Un runas? Labi izdomātā runā 5 minūtēs var pateikt vairāk nekā stundu garā klāstījumā.

Vai šādu ideju mēs varam īstenot? Neapšaubāmi! Tikai meklējumos paveras jauni apvāršņi,— arī citos darbības novados.

Dzintris

Mazā Kanadas DV Ziemsvētku tirdziņa apmeklētāja Rita Miķelsone priecājas par tautisko lelli, kuŗu viņai sniedz Anete Bencone. Foto: JAK

FILATELIJA

TRĪS TORONTO ZĒNI APBALVOTI

(Z)— Dienvidkalifornijas marku izstādē Losandželesā 29. un 30. oktobrī piedalījušies 3 Toronto jaunieši ar latviskiem tematiem: Jānis Reinbergs, Namejs Batraks un Arnis Rozītis, kas visi saņēmuši goda rakstus (Certificate of Excellence).

KRĀJĒJU ŽURNĀLA APVIENOŠANA

(LFA) Latviešu filatelistu apvienības valde saņēmusi krājēju žurnāla „Kollekcionārs" izdevēju rakstisku priekslikumu par LFA izdotā žurnāla „Latviešu Filatelists" un privāti izdotā „Kollekcionārs" apvienošanu.

Ar latviešu filatelijas žurnālu apvienošanu un LFA apgāda nodibināšanu LFA valde cer uzlabot žurnāla profesionālo kvalitāti un pavairot iespiedlapu skaitu, bez līdzšinējiem čakliem līdzstrādniekiem lūkojot piesaistīt arī jaunus. Ar plašāku illustrātīvo materiālu filatelijas pētniecības un citās populārajās krāšanas nozarēs LFA valde cer sniegt latviešu krājēju saimei bagātāku un interesantāku izdevumu nekā līdz šim. Valde arī cer, ka, pieaugot lasītāju saimei, atkritīs līdzšinējās piemaksas un jaunais žurnāls segs sagatavošanas izdevumus. Bet galvenais: būs nodrošināts latviešu krājēju saimei brīvajā pasaulē savs profesionāli augsta standarta preses organs, kuŗā katrs varēs publicēt savus pētījumus, uzskatus un vērtējumus par Latvijas filateliju un citām krāšanas nozarēm dažādo laikmetu un notikumu griežos. No sabiedriski - ideoloģiskā viedokļa būs panākts ievērojams uzlabojums kopējo sabiedrisko interešu laukā.

LFA valde ieskata, ka šī svarīgā jautājuma izšķiršana piekrīt visai LFA dalībnieku saimei, kādēļ lūdz dalībniekus brīvi izteikties žurnālu apvienošanas jautājumā. Dalībnieku atbildes LFA valde lūdz iesūtīt līdz 15. decembrim, lai neaizkavētos jaunā žurnāla sagatavošana un izdošana.

GROZIŅU VAKARS TORONTO FILATELISTIEM

(Z)— Toronto latviešu filatelistu kluba groziņu vakars notiks 9. janvārī plkst. 5 pēcpusdienā pie Ž. Grundmaņa — 923 Islington Ave N. (tālr. 244-3244). Biedri laipni lūgti ierasties ar dāmām.

„TERRA MARIANA 1215—1965"

A. Jurdža fonds, kuŗa uzdevums ir saglabāt Latgales īpato mākslu un literātūru, izdevis piemiņas marku Terra Mariana 750 gadu jubilejai. Marku zīmējis Jānis Trūps un tā izdota mazloksnēs ar 3 markām. Krāsa zila. Cena 1 dolars. Visas loksnes numurētas un markas robotas. Tās pasūtināmas: Vl. Locis, 8—Muenchen 54, Kristallstrasse 2, West-Germany. Turpat dabūjamas arī citas, agrāk izdotas Jurdža fonda piemiņas markas.

JAUNĀKĀ LITERĀTŪRA

Sagaidāms Feldpost" kataloga jaunizdevums. Jau 1952. gadā Alfreds Klements Austrijā izdevis Vācijas kaŗa lauka pasta zīmogu un tuvāku aprakstu katalogu. Autors tagad nodomājis izdot kopējā sējumā agrāk iznākušo „Deutsche Feldpost bis 1914" un jauno daļu, kas mūs visvairāk interesē — Deutsche Feldpost 1937—1945". Abu grāmatu cena vienā sējumā apm. DM 24. Intesentus lūdz pieteikties.

„Muenzkatalog von der Antike bis zur Gegenwart", kas aptveŗ 176 valstis ar norādījumiem retāku un eksotisku kalumu klasificēšanai, Freda Reinfelda sakārtojumā, lielformātā, 288 lpp., audekla sējumā, cena DM 28.—

Abas grāmatas pasūtināmas pie E. Stalbova, 7 Stuttgart 1, Postfach 629, West - Germany.

TORONTO ZIŅAS

● Latviešu nama valde un saimnieces rīko jaungada sagaidīšanas balli Latviešu namā 31. decembrī, plkst 9 vakarā. Deja paredzēta visās zālēs; spēlēs divas deju kapellas. Viesiem būs pieejama pilna bufete. Rezervētas vietas pie galdiņiem pieprasāmas nama pārvaldniekam vai darbiniekiem pa tālr. 922 - 2931. Ieejas maksa 4 dol. no personas, studentiem puscena.

● Latviešu katoļu studentu apvienības Dzintars Toronto kopas gadskārtējā konventā par kopas senioru nākošam darbības gadam ievēlēja Jāzepu Svilānu. Jaunais seniors kopā ar ģimeni tikai nesen pārcēlies uz dzīvi Toronto no Anglijas un kā tautskolotājs nodarbināts Skarboro. Dzintariešu Ziemsvētku eglītes sarīkojumu vienojās rīkot 26. decembrī Lidijas Rudānes mājā. Sevišķi patīkamu vēsti Ziemsvētku vecītis no dzintariešiem varēs aiznest kādam 3 gadus vecam zēnam Indijā, kuŗa adoptēšanu caur Foster Parents organizāciju nolēma vienbalsīgi. Zēna uzturēšanai un skološanai studentu apvienība kopā ar Latviešu katoļu akadēmiķu apvienības Toronto kopu izdos vismaz 180 dol. gadā. Konventā dzīvas pārrunas un domu izmaiņu izraisīja arī vairāki mūsu nacionālās dzīves notikumi, kā, piemēram, nesenā baltiešu masu demonstrācija Ņujorkā un latviešu preses atbalsis.

● Gadskārtējo Kalpaka balli, pēc iepriekšējo gadu parauga, rīkos Latviešu studentu korporāciju kopa Kingsway kluba telpās 11. martā. Paredzēts arī svinīgs piemiņas dievkalpojums plkv. O. Kalpaka godināšanai un ziedu nolikšana uz kalpakiešu atdusas vietām.

● Priekšdarbus mākslinieku karnevālam uzsākusi Latviešu mākslinieku vienība Latvis pr-ža E. Krūmiņa vadībā. Karnevāls paredzēts Kolumbus zālē 11. februārī un, kā parasti, viesus iepriecinās ne tikai ar izmeklētiem deju ritmiem, bet arī māksliniecisko gaisotni un karnevālam atbilstoši izdomātām dekorācijām.

● Šī nedēļas nogale atkal bagāta gan jautras, gan nopietnas dabas sarīkojumiem. 11. decembrī plkst 8 vakarā Igauņu namā, 958 Broadview Ave., viesosies Čikagas piecīši, bet tai pašā laikā DV namā, 123 Huron St., ASV viesi A. Brastiņš un K. Grencions piedalīsies dievturu vakarēšanā latviskā garā. Latviešu virsnieku apvienības sarīkojums Latviešu namā sāksies jau plkst. 6.30 vakarā. 12. decembrī plkst. 10 no rīta Latviešu namā TLB tautas deju kopas Diždancis pilnsapulce. Pl. 11.30 dienā Ņumena kluba kapellā latviešu katoļu draudzes svinīgs dievkalpojums sakarā ar Māras zemes 750 gadu jubileju. Plkst. 12 dienā TLMM kluba tītaru šaušanas sacensības lauku īpašumā Bērzainē. Plkst. 5 pēcpusdienā Latviešu namā katoļu draudzes rīkotais referātu vakars ar sekojošu koncertu, bet plkst. 7 vakarā turpat reliģiskais sarīkojums „Sauciens no Golgātas."

SADBERIJA

● Sakarā ar Latvijas valstssvētkiem latviešiem sevišķi labvēlīgu nostāju parādījis Sadberijas laikraksts „The Sudbury Daily Star," kas tieši 18. novembra numurā ievietojis Jūlijas Meklīnas (Mac Lean) Latvijai veltītu dzejoli un vispārēju aprakstu par Latvijas likteni. Plašāku aprakstu un atreferējumu par Latvijas valstssvētku norisi Sadberijā laikraksts sniedza 22. novembra numurā, ievietojot arī uzņēmumu par LNAK priekšsēža J. Niedras viesošanos. Par šiem notikumiem mūsu laikraksta lasītāji informēti jau 27. novembra un 8. novembra LA numuros.

R. N.

VIKTORIJAS LAIKMETA ZIEMSVĒTKI

(Canadian Scene) — Ja mājas cepumu smarža, svaigas skujas un vaļējs koka malkas ugunskurs kutina nāsis, ja sarkanā dzērveņu punša krāsa, daiļi dekorēti žari, mirdzošas sveces un maiga gāzes gaisma lutina skatienu, tad var pamatoti justies kā Ziemsvētkos Viktorijas laikmetā.

Toronto vēstures pārvalde arī šogad atdarina šādus Viktorijas laikmeta Ziemsvētkus Mekenzija (Mackenzie) mājā — pirmā Toronto pilsētas vecākā namā, kas celts pag. gadsimta piecdesmito gadu beigās. Še dāmas tā laika tērpos apmeklētājiem pasniedz punšu un cepumus, kas pagatavoti pēc senām Kanadas receptēm. Īpaša atrakcija ir t.s. „skūpstu zars," kas uzskatāms par Viktorijas laikmeta Anglijas Ziemsvētku kociņa priekšteci. Tas sastāv no skuju zariem, kas sasieti kopā ar mazām dāvanām un sveču apgaismoti. Tas nepaceļas no grīdas gaismekļu piramidā, bet nokarājas no griestiem kā apgaismots kronis.

Mekenzija nams ar tajā atdarinātajiem Viktorijas laikmeta Ziemsvētkiem publikai atvērts jau kopš 3. decembra no plkst. 12 dienā līdz 8 vakarā. Ieejas maksa pieaugušiem 50 centu, bet bērniem pieaugušo pavadībā ieeja brīva. Interesentiem iespēja senā laika Ziemsvētku atmosfairu iepazīt vēl līdz 12. decembrim. Mekenzija nams atrodas 82 Bond St., divus blokus uz austrumiem no Yonge St. un tieši uz dienvidiem no Dundas St. Toronto iekšpilsētā.

IGAUŅU KAŖAVĪRA VĒSTULE PREZIDENTAM DŽONSONAM

Amerikas igaunis Pēteris Pervi, kas tagad kalpo ASV bruņotajos spēkos Vietnamā kā kaprālis, nosūtījis vēstuli prezidentam Džonsonam, izsakot tajā sašutumu par „bītņiku" rīcību Amerikā, kuŗi protestē pret ASV politiku Vietnamā.

Igauņu kaŗavīrs saņēmis prezidenta pašrocīgi parakstītu vēstuli, kuŗā teikts: „Dārgais kaprāli Pervi! — Kādu dienu, kad uz mana rakstāmgalda bija sakrājusies vesela kaudze problēmu, es atradu Jūsu vēstuli. Izlasījis šo vēstuli, es sajutu, ka šī diena man kļuva vieglāka. Lai Dievs dod, ka mūsu zemē netrūktu tādu vīru kā jūs, kas ne tikai saprot brīvību, bet ir gatavi to arī aizsargāt.— Sirsnīgi Jūs sveicinot, Lindons B. Džonsons.

A. Z.

Ietaupiet līdz 30%
(vēl laiks svētku pasūtinājumiem)
DĪVĀNI (Chesterfield) TIEŠI NO FABRIKAS
A. Jansons PL 5-3930

Sveicam
ALEKSANDRU ANCĀNU 50 GADU JUBILEJĀ!
DV Toronto nodaļa

BUON NATALE BOLDOG KARÁCSONYI ÜNNEPEKET
WESOŁYCH ŚWIĄT ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ GOD JUL
FROHE WEIHNACHTEN VROLIJK KERSTFEEST
NOLLAIG SHONA DHUIT ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ
VESELÉ VIANOCE С РОЖДЕСТВОМ ХРИСТОВЫМ
MILADON SAID ЧЕСТИТО РОЖДЕСТВО ХРИСТОВО
LINKSMŲ KALĖDŲ *Joyeux Noël* *Merry Christmas*
VESELÉ VÁNOCE NOLLAIG MHATH DHUIBH
SĂRBĂTORI FERICITE HAUSKAA JOULUA
PRIECĪGUS ZIĒMAS SVĒTKUS ХРИСТОС СЕ РОДИ
HÄID JÕULUPÜHI GLÆDELIG JUL
ВЯСЕЛЫХ КАЛЯДАЎ SRETAN BOŽIĆ
NADOLIG LLAWEN FELIZ NATAL
クリスマスおめでとう VESEL BOŽIČ
IL-MILIED IT-TAJJEB MALIGAYANG PASKO

Greetings in 35 languages to all citizens of Ontario.

Celebration of the Festival of Lights featured on the Ontario Government Christmas card.

ONTARIO
WITH GOODWILL TOWARD ALL MEN
from the Government of The Province of Ontario
HONOURABLE JOHN P. ROBARTS, Q.C. PRIME MINISTER
HONOURABLE JOHN YAREMKO, Q.C. PROVINCIAL SECRETARY AND MINISTER OF CITIZENSHIP

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION LIMITED
izdara visas parastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus un maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozitiem, atklātas māju hipotēkas. Birojs atvērts 6 dienas nedēļā
491 College St., Toronto 4,
LATVIEŠU NAMĀ,
tel. 924 - 2775,
no pirmd. līdz piektd. no plkst. 12—8 vak., sest. no 9—1
Kreditsabiedrības aktīvs 1965. g. 30. septembrī bija $1,267.305.—

ANDREJSONS
APDROŠINA
463 — 7313

Testaments — nepatīkama lieta

Laikrakstos, organizāciju sanāksmēs un privātās sarunās bieži atgādināts, ka vajadzīgs testaments, lai šinī saulē sakrātās bagātības mantotu pašu cilvēki vai pašu tautas piederīgie, bet nepārietu pilsētas vai valsts īpašumā. Bet runas palikušas tikai runas, un vēl daudziem vieniniekiem vai ģimenes cilvēkiem ir nenokārtotas testamenta lietas. Testaments arī tiešajiem mantiniekiem bieтaupa dažas liekas nepatikšanas vai formālitātes.

Ņujorkā novembra beigās mira kāds tautietis, kam brīvajā pasaulē piederīgo nav, bet ir 85 gadu veca māte Latvijā. Pēc Ņujorkas pavalsts likuma, mantojumu nevar saņemt personas, kas dzīvo aiz dzelzs aizkara. Nelaiķis bija gribējis iegādāties prāvāku nekustamu īpašumu Ņujorkas pilsētā, bija atlicis vēl tikai pievienot parakstu līgumam, bet sirdstrieka pārvilka svītru visiem nodomiem. Tā kā testamenta nebija, pārdesmit tūkstoši dolaru tagad paliek pilsētai, kaut tikpat labi šo mantojumu mirušais būtu varējis novēlēt savai korporācijai, kurai bija ļoti pieķēries.

Ņujorkā līdzīgu gadījumu ir daudz, bet parasti jau runā tikai par tiem, kuros mantojums prāvs. Kāds latviešu advokāts izteicās, ka lielākais mantojums, kādu latvieši atstājuši Ņujorkas pilsētai, viņa praksē bijis 38.800 dolaru, kurus pirms vairākiem gadiem atstājusi kāda vieniniece, veclatviete, bez testamenta. Gadījumus, kuros mantojums bijis tikai pāris tūkstošu dolaru, nemaz nepiemin. Kāds cits gadījums bijis Bronksā, kur nelaiķis bez testamenta atstājis 26.000 dol. bankā un vērtspapīros.

Cilvēki negrib runāt par testamentu, jo reizē ar to jārunā arī par nāvi, par kuru nevienam nepatīk domāt. Bet cilvēkiem tomēr jāapzinās, ka mirstīgi esam visi, ka nāve nevienam garām nepaies. Tieši ar sākumā minēto aizgājēju tikai pirms apmēram pusgada bija runa par testamenta sastādīšanu, bet atbilde izrādījās raksturīga: „Jūs tikai gribat manu naudu!" Nu nauda latviešiem nepalika. Cits gadījums beidzies citādi, laimīgāk, kaut arī tajā bija vairāki desmiti tūkstoši dolaru. Vīrs, jūtot nāves tuvumu, ataicināja mājās advokātu, lai sastādītu testamentu. Bet pēc trīs mēnešu smagas slimības atgriezās veselība.

Pēdējā laikā visvairāk saskaršanās ar testamentiem bijis draudzēm un mācītājiem. Ņujorkas draudze šādus gadījumus apskatīja valdes sēdē, atzīstot, ka draudzei būtu jāuzņemas testamenta izpildītāja vai saņēmēja loma, ja kāds to gribētu, kā jau tas noticis vairākos gadījumos. Tajos bez testamenta izpildīšanas draudze saņēmusi arī daļu no mantojuma. Grūtības dažreiz rada apstāklis, ka mācītājs vai draudze nav informēta par šādu testamentu, dažreiz testamentā ir nepatīkami pārsteigumi. Reizi atklājies, ka kāds draudzes loceklis gribējis, lai viņa pelnus izkaisa vējos, kam nepiekrituši piederīgie. Ir bijuši arī citi līdzīgi gadījumi, bet piederīgo iebildumi vienmēr uzklausīti, ja tie izrādījušies pamatoti. Jāatzīmē, ka daži novēlējumi bijuši Jonkeru baznīcai, kas pēc novēlētāja nāves arī saņemti.

Ja visi beztestamenta novēlējumi būtu novēlēti Ņujorkas latviešu sabiedrībai, tad mirušo piemiņai būtu radies lepns Ņujorkas latviešu nams par vairākiem simt tūkstošiem dolaru. Vismaz pagaidām izskatās, ka dzīvie to, laikam, nespēs uzcelt, jo ziedojumi vai akciju pieteikumi ir tik niecīgi, ka nav iespējas iegādāties pat būdiņu. Un tomēr novembrī Ņujorkā iesvētīja latviešu baznīcu Jonkeros, kas ar pārbūvēm un pirkumu izmaksāja ap 130.000 dolaru, kā arī DV namu Kvīnsā, kura izmaksu var rēķināt uz 25.000 dolaru.

—be

JĀŅA MINTIKA 60 GADU

Milvokos 23. novembrī uz 60 mūža gadiem atskatījās skatuves darbinieks Jānis Mintiks, kas dzimis Jērcēnu pagastā un jau ar zēna gadiem pievērsies teātrim, pirmo skatuves pieredzi 1919. gadā gūstot pie rež. H. Zommera Strenčos, tad pārgāja uz Valmieras (vēlāko Ziemeļlatvijas) teātri, kur vairāku režisoru vadībā darbojās līdz 1935. gadam, līdztekus apmeklējot rež. J. Zariņa vadītos teātra kursus Valmierā, bet 1937. gadā beidzis Zeltmaša drāmatiskos kursus. Paralēli darbam teātrī J. Mintiks beidza Rīgas valsts technikumu un strādāja par vecāko elektrotechniķi Zemkopības ministrijā. Krievu okupācijas gadā atlaists no darba, viņš iesaistījās Ceļojošajā teātrī par apgaismotāju un tēlotāju, bet 1941. gadā pārgāja par apgaismošanas meistaru uz Jelgavas teātri, kur palika līdz bēgļu gaitu sākumam 1944. gadā.

Trimdas gaitu sākumā jubilārs Eslingenas latviešu teātrī atkal veica tēlotāja un apgaismošanas meistara uzdevumus, bet 1949. gadā izceļoja uz ASV, kur tagad Milvokos kārto vietējās latviešu teātra kopas administrātora pienākumus un turpināja arī tēlot un pārzināt apgaismošanas jautājumus. Viņa populārākās lomas bijušas Mārtiņš (Negudrā Gertrūde), Tuvaitis (Karogs aicina), Dajums (Laimes bērns), Frančesko (Galma gleznotājs), Minchauzens (Minchauzena precības), Alders (Ugunī) u. c.

Blakus skatuves darbam J. Mintiks rosīgi piedalās arī Milvoku sabiedriskajā un saimnieciskajā dzīvē, ieņemdams strauji augošajā Latviešu kreditsabiedrībā vicepriekšsēža amatu, rīkodams un organizēdams latviešu mākslinieku izstādes un pielikdams roku citos sabiedriskos pienākumos.

—ķis

SAVIENOTA JĀS VALSTĪS

ŅUJORKA

◎ Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudzes Longailendas jaunceļamās baznīcas izbūves fondā pašreiz ir 44.000 dolaru. Īpašuma komitejas sarīkojums 27. novembrī devis 813 dol. atlikuma.

◎ Latviešu preses biedrības valdes sēdē 4. decembrī nolēma jaunas vēlēšanas rīkot nākamā gadā; vēlēšanu zīmītes iesūtāmas līdz 1. maijam. Vēlēšanu komisijā darbojas priekšsēdis prof. P. Starcs, sekretārs V. Neimanis un E. Kalme. Nolēma rīkot rakstnieku pēcpusdienu februārī Jonkeru baznīcas zālē. Piedalīsies Ņujorkas un apkārtnes rakstnieki, lasot savus jaundarbus. Uz Preses balli Čikagā 22. janvārī valde nolēma sūtīt pārstāvi.

BAFALO

◎ Uz 35 amata gadiem 7. decembrī atskatījās mācītājs Jūlijs Vējiņš, dzimis Litenes pagastā kā saimnieka dēls. Pēc Alūksnes ģimnazijas beigšanas studējis teoloģiju Latvijas universitātē, jau studiju laikā paralēli strādādams par kandidātu pie Rīgas prāvestiem A. Virbula un Ad. Kundziņa. 1930. gada 7. decembrī toreizējais bīskaps K. Irbe viņu ordinēja par mācītāju Rīgas Doma baznīcā. Tad jubilārs devās uz Kursīšu - Zvārdes draudzi, kur par mācītāju jau bija ievēlēts studiju laikā un kur nostrādāja 14 gadu līdz bēgļu gaitām. Pēc Vācijas kapitulācijas dzīvoja Blombergas latviešu nometnē, kur darbojās par mācītāju un ticības mācības skolotāju, 1950. gadā izceļoja ASV Džemstaunā un vēlāk pārcēlās Bafalo, kur strādāja par mācītāju Mārtiņa draudzē, apkalpojot arī otru latviešu draudzi Sirakūzās. 1963. gadā mācītāju J. Vējiņu ievēlēja LELDAAs pārvaldē par ārmisijas un svētdienas skolu referentu. Atveseļojies no ilgas slimības, gavilnieks ar jaunu sparu veic savu iemīļoto darbu.

E. A.

KALAMAZŪ

◎ Līdzīgi iepriekšējiem gadiem, latviešu skola janvāra beigās rīkos Draudzīgā aicinājuma atceres dienu, kuru apvienos ar loteriju. Par galveno runātāju aicināts bij. ALJAs pr-dis Lauris Kalniņš, bet programmas daļā jaunā dziedone Laimdota Gleške. Izlozē paredzēti mākslas un daiļamatniecības priekšmeti, no kuriem daļa jau pieteikta, bet atsaucīgi ziedotāji latviešu skolas atbalstam tos var pieteikt pie padomes pr-ža P. Lizenberga.

ŅUBRANSVIKA

◎ Ņubransvikā 4. decembrī notika demonstrācija prezidenta Džonsona politikas atbalstīšanai Dienvidvietnamā, kuru organizēja veterānu organizācija. Demonstrācijā piedalījās arī latviešu grupa ap 50 personu sastāvā, kuru noorganizēja Rūdolfs Štemmers, aktīvi piepalīdzot V. Spuntelim un Ķilkutam. Piedalījās arī DV Ņudžersijas apvienības pr-ks G. Millers, Elizabetes - Ņuarkas latviešu ev.-lut. draudzes pr-ks A. Mednis, Ņubransvikas - Leikvudas latviešu ev.-lut draudzes pr-ks E. Doniņ u. c. Še jāizceļ arī R. Štemmera enerģiskā rīcība baltiešu demonstrācijas atbalstīšanai 13. novembrī Ņujorkā. Lai šī demonstrācija labāk izdotos, R. Štemmers panāca Ņudžersijas latviešu organizāciju valstssvētku sarīkojuma atlikšanu no 13. uz 20. novembri.

ROČESTRA

◎ Krusta draudzes 15. pastāvēšanas gadadienu ievadīja svinīgs dievkalpojums Miera baznīcā, piedaloties draudzes māc. T. Zīrakam un viesim māc. F. Rupertam no Bostonas, kurš teica sprediķi. Dievkalpojumu ar dziesmām kuplināja soliste Rita Dzilna - Zaprauska pianistes Sk. Stakles - Bēkeres pavadījumā. Laicīgo aktu baznīcas zālē atklāja draudzes pr-ks F. Kalniņš. No māc. T. Zīraka ziņojuma izrietēja, ka draudzes pamats, tai dibinoties, bijis veselīgs, tā augusi un veidojusies un droši var raudzīties nākotnē. Draudze māc. T. Zīrakam pasniedza mazu atzinības velti, bet svētdienas skolas audzēkņi apveltīja ziediem draudzes priekšniekus un dāmu komitejas priekšnieces, kas draudzei kalpojuši tās 15 pastāvēšanas gados. Ļoti čakli un izdarīgi draudzes svētku techniskajā norisē bija skolas jaunieši. No Sirakūzu Kristus draudzes sveica K. Zvejnieks, māc. G. Olsons no amerikāņu Miera draudzes, kurā notiek latviešu dievkalpojumi un risinās svētdienas skolas darbs, K. Serdāns no DV, bet dāmu komitejas daudzveidīgo darbu draudzes un latviešu sabiedrības labā tencināja A. Vilks. Pie dāmu komitejas un tās čaklo izpalīdžu bagātīgi klātajiem galdiem kupli pulcētā svētku saime noklausījās solistes Ritas Dzilnas - Zaprauskas latviešu komponistu dziesmu atskaņojumos.

A. V.

KLĪVLENDA

◎ DV apvienības rīkotā Klīvlendas gleznotāju un daiļamatnieku izstāde beidzās 28. novembrī. To apmeklēja ap 600 personu, pārdota 31 glezna un lielāks skaits daiļamatniecības priekšmetu. Izstāde sagādāja lielu prieku ne tikai Klīvlendas tautiešiem, bet arī iebraucējiem no citām pilsētām. Izstādi kārtoja un vadīja DV apvienības loceklis mākslinieks B. Sniedze.

◎ Apvienotā latviešu draudze izlaidusi savu kārtējo decembra apkārtrakstu, kas veltīts Ziemsvētku ieskaņai. Māc. K. Kuškēvics devis ievadu. Dāmu komiteja ievietojusi norēķinus par rudens svētku apgrozījumu, kas devis 1569.15 dol. atlikumu. Par jauna draudzes gana izraudzīšanu rakstījis priekšnieks A. Veits. Jo sirsnīgi draudze pateicās māksliniekam R. Āboliņam par dāvanu — gleznu „Bēgļu vīzija." Gleznu no mākslinieka saņēma draudzes pr-ks A. Veits DV apvienības rīkotajā izstādē.

PŪCESSPIEĢELIS

DĀRGĀ GAĻA

Adelaides tautiete V. Sauka Austrālijā šogad pavadījusi 6 mēnešus Eiropas apceļojumā no Baltijas jūras līdz apgabaliem pāri Pireneju kalniem un pēc atgriešanās savā trimdas mājvietā laikrakstā „Austrālijas Latvietis" 5. novembra numurā (rakstā „Lielie un labie lauki") pastāsta par saviem ceļojumā gūtajiem iespaidiem. Ir dabiski, ka ilgajos gados viņa pie Austrālijas dzīves pieradusi, kādēļ šai kontinentā viss liekas labāks. Eiropa viņai tomēr nav sevišķi patikusi, īpaši Vācija ne, kur dzīves dārdzība ļoti liela. Tā V. Sauka raksta: „Kā iztiek Hamburgas mājas māte, to nezinu, bet es daudz labāk un lētāk iepērkos Adelaidē. Aizgāju vācu skārnī un lūdzu iesainot nelielu gabaliņu teļa gaļas. Cena? Apmēram 3 mārciņas austrāliešu naudā! Es gandrīz apsēdos."

Tai pašā rakstā V. Sauka saka, ka Diseldorfā dāmu rokas somiņa maksājot (protams, luksa izpildījums!— red.) 1300 marku, kas austrāliešu naudā būtu ap 100 mārc. No tā izriet V. Saukas novērtējums, ka viena austrāliešu mārciņa ir ap 13 vācu marku. Un no šī aprēķina savukārt izriet, ka viņa Hamburgā par nelielo gabaliņu teļa gaļas samaksājusi apmēram 39 vācu markas.

Liekas, ka rēķinos kaut kas „neklapē". Ir fakts, ka tieši teļa gaļa Vācijā ir visdārgākā. Šāgada martā tā maksāja 6,50 marku mārciņā (vācu mārciņa — 500 gramu). Pieņemsim, ka līdz tautietes V. Saukas iebraukšanai Hamburgā cena cēlusies uz 7 markām. Ir tad par apm. 3 austrāliešu mārciņām viešņa skārnī būtu dabūjusi vairāk par 2,5 kilogramiem (piecarpus mārciņām) teļa gaļas. Te nu gribas jautāt: ko tautiete V. Sauka saprot ar vārdiem „neliels gabaliņš gaļas"? Vai — gandrīz pusi teļa?...

Laikrakstā „Laiks" 6. novembra numurā rakstā „Atkal viena zelta meitene" pastāstīts par otru Austrālijas tautieti — Rutu Rammu, kas Tatersala loterijā Melburnā laimējusi 10.000 mārciņu. Priekā viņa saviem tuvākajiem 14 darba biedriem izmaksājusi pusdienas, izdodot par tām 29 mārciņas. Viegli izrēķināt, ka viena pusdienu porcija maksājusi nedaudz vairāk par 2 austrāliešu mārciņām vai, pēc V. Saukas rēķina, 26 vācu markām. Normālas pusdienas Vācijā maksā ap 6 markas, par 10 markām var paēst lepni, bet par 15 — uzdzīvot. Te nu atkal gribas jautāt: kur tad dzīves dārdzība lielāka — Austrālijā vai Vācijā? Jeb vai cenu starpība starp Austrālijas pilsētām Adelaidi un Melburnu tik milzīga?

Drīzāk gan liekas, ka tautiete V. Sauka Hamburgas skārnī, pērkot „nelielu gabaliņu gaļas", patiešām paņēmusi līdz gandrīz pusi teļa...

Lajs

Dzimtenē miris Jānis Barloti

Dzimtenē mūžībā aizgājusi spilgta personība,— brīvības cīņu dalībnieks un bijušais Latvijas meteoroloģiskā biroja vadītājs agr. Jānis Barloti. Pēc Latvijas brīvības cīņām līdz pēdējā kaŗa okupācijas laikam viņš organizēja un vadīja pie Zemkopības ministrijas meteoroloģisko biroju un izveidoja to par neaizstājamu iestādījumu zinātnes un praktiskās dzīves nepieciešamībām. Sākdams savu darbu ar dažiem novecojušiem instrumentiem pēc pirmā pasaules kaŗa, viņš ar lielu enerģiju un neatlaidību mūsu valsts iespēju robežās izveidoja meteoroloģisko dienestu, kas respektējami kalpoja starptautiskajām vajadzībām un pašu zemē lauksaimniecībai, zvejniecībai, jūrniecībai, augošajai civīlajai gaisa satiksmei, kaŗa aviācijai un citām dzīves nozarēm.

Īsumā nav iespējams visu pateikt un novērtēt nelaiķa lielo darbu un tā nozīmību Latvijas valsts dzīvē un starptautiskā mērogā. Tāpat nav iespējams pieminēt daudzās viņa izdomas un darba īpatības meteoroloģisko novērojumu organizēšanā, kā arī kopojot klimatoloģiskos datus mūsu tik ļoti mainīgajā klimatoloģiskajā situācijā. Meteoroloģiskā biroja savāktie un sakopotie klimatoloģiskie dati bija gandrīz vienīgie, uz kuriem varēja nopietni pamatot dažādas praktiskās un zinātniskās vajadzības. Neapšaubāmi, J. Barloti personība vienmēr bija izšķiroša, kad vienā vai otrā valsts apvidū izdevās atrast atsaucīgu novērotāju, kā arī, ka tik savlaicīgi un regulāri iesūtīti visi novērojumi. Varu noteikti apgalvot, ka meteoroloģija bija nelaiķa visa dzīve un valstiska domāšana. Tā viņš ar dziļu patriotismu, neizsikstošu enerģiju un lielu darba prieku izveidoja Latvijas meteoroloģisko biroju un nostiprināja tā nozīmi starptautiskā plāksnē. Barloti paveiktais darbs būs laba izejas baze nākotnes brīvās Latvijas meteoroloģiskajiem darbiniekiem.

Jānis Barloti dzimis Praulienas pagastā kā lauksaimnieka dēls, beidzis Latvijas universitātes lauksaimniecības fakultāti. Studijas ievilkās garumā lielās darba slodzes dēļ meteoroloģiskā birojā. Nelaiķis bija konkordijas Zelmenis dibinātājs un pirmais seniors, izcēlās ar savu goda prātu, labu dzīves un citu izpratni, ar nemaldīgo saticības garu.

Alberts Užāns

PAZIŅOJUMS ASV ABONENTIEM

Kanadas DV zemes valde mūsu redakcijai piesūtījusi šādu LA abonentiem ASV domātu paskaidrojumu:

Gadskārtēji izdotās DV KV Ziemsvētku kartītes guvušas vispārēju atsaucību arī ASV, un vairāki laikraksta „Latvija Amerikā" abonenti lūguši tās piesūtīt bez speciāla pieprasījuma, kā jau to praktizē Kanadā. Pieņemot, ka līdzīga interese ir arī pārējiem „Latvija Amerikā" lasītājiem, esam nosūtījuši pa kartīšu komplektam visiem LA abonentiem. Ja daži Ziemsvētku kartītes būtu jau saņēmuši no vietējām DV apvienībām vai citiem pārstāvjiem, ceram, ka arī mūsu piesūtītās kartītes tomēr varēs izmantot, lai atbalstītu mūsu vispārējo palīdzības darbu.

A. Kvēps
DV KV aprūpes daļas vadītājs

Kanadas DV Ziemsvētku tirdziņā Toronto iepirkās lieli un mazi, jauni un veci. Abās dienās tirdziņu kopā apmeklēja ap 1500 Ziemsvētku gaidītāju. Uzņēmumā rosīgā vanadžu darbiniece Anete Bencone pielaiko tautisku jostu 8 gadus vecajai Anitai Hofmanei.
Foto: J. Ligers

Izbēdzējs neieteic braukt uz okupēto Latviju

Šīs vasaras vidū no padomju kuģa „Alūksne" Zviedrijas ostā nobēgušais Vladislavs Kušneris, kas tagad dzīvo un strādā Norčēpingā, starplaikā viesojies jau citās latviešu kolonijās, kur stāstījis par dzīves apstākļiem okupētajā Latvijā un atbildējis uz interesentu jautājumiem. Stokholmā viņš cita vidū teica:

„Dzimtenes latvieši tiešām gaida savus tuviniekus un paziņas ciemos, tomēr neieteicu braukt uz okupēto Latviju, jo ar to nekā nevarēs panākt, izņemot šlaicīgu tikšanās prieku. Ja ciemiņš kaut ko vairāk pastāstīs par dzīvi Rietumos un ja dzirdētais tiks pastāstīts tālāk, ciemiņa tuviniekiem vai paziņām būs nepatikšanas par „pretvalstisku darbību". Nekā nepanāks arī trimdā dzimušie vai uzaugušie jaunieši, kuriem Latvijā, varbūt, nemaz vairs tuvinieku nav. Vispirms krievi šādu jaunieti turēs aizdomās, ka viņš ieradies Latvijā ar īpašiem nolūkiem. Otrkārt, viņš redzēs tikai to, ko tam rādīs, un tā iegūs pavisam greizu ieskatu par patiesajiem apstākļiem. Piemēram, no ārpuses Rīgas jaunie dzīvokļu nami neatšķirsies no līdzīgām celtnēm Zviedrijā vai citur, tikai pamatīgāka iepazīšanās varētu parādīt, cik tie nožēlojami."

Par latviešu jauno paaudzi dzimtenē V. Kušneris liecināja, ka tā Maskavas propagandai, kas vērsta pret Rietumiem un trimdiniekiem, tic vēl mazāk par vecajiem. Visumā jaunie ir drošāki un kritiskāki. Lielāki panākumi esot vienīgi antireliģiskajai propagandai, un Kušneris atzinās, ka arī viņš, audzis padomju apstākļos, Dievam vairs neticot.

Pēc V. Kušnera domām trimdinieku sabiedriskā un politiskā rosme, tāpat darbs kultūras laukā, ir ievērojams faktors, ja okupanti Latvijā pagaidām vēl atturas no visradikālākajām pārkrievošanas metodēm. Nebūtu šīs trimdinieku rosmes, iespējams, ka ar Latviju jau būtu noticis tas pats, kas ar somu - kareļu republiku, kuru iekļāva padomijā, atstājot vienīgi autonoma apgabala tiesības. Propagandas filmu „Vilkači", kas vērsta pret latviešu trimdiniekiem un Latvijas diplomātiskajiem pārstāvjiem, dzimtenē skatās gan ar interesi, tomēr filmai cerēto panākumu nav, jo naida dēļ, kuru tā izverd, visi saskata īstenību un tā gūst secinājumus par trimdinieku politiskajiem centieniem Rietumos. Daugavas Vanagu organizāciju uzskata par padomju varas nopietnāko ienaidnieku.

L.

Ar pīpi uz jumta

Ja kāds var sūdzēties par to, ka nepietiek latviešu sarīkojumu, tad vismazāk iemeslu tam ir ņujorkiešiem. Novembra pēdējā nedēļas nogalē notika: draudzes Longailendas īpašuma komitejas sarīkojums Babilonā, Latviešu inženieru biedrības sanāksme, Skaidrītes Princes garīgās mūzikas koncerts, slēpotāju kluba saviesīgs vakars, draudzes Bronksas dāmu komitejas adventa sarīkojums Jonkeru baznīcā, meistarsacīkstes galda tenisā, DV apvienības mēneša sanāksme, diskusijas kopas sanāksme, draudzes Ņudžersijas rajona sarīkojums Īstoranžā un trīs dievkalpojumi. Pietiekami liela izvēle, lai apmeklētu vismaz vienu latviešu sarīkojumu, kaut daži bija paguvuši ierasties 3 sarīkojumos. Bet — lielākā daļa Ņujorkas latviešu nevienā...

☆

Ir parasts, ka dažreiz pēc dievkalpojuma dāmu komiteja draudzes locekļus pacienā ar kafiju. Ņujorkas latviešu baptistu draudze tomēr bija devīgāka un 60 gadu jubilejas dievkalpojumā kafiju pasniedza pirms ieiešanas baznīcā, reizē arī atgādinot, ka pēc dievkalpojuma kafiju varēs dzert otru reizi. Tā bija uzmanība, par kuru daudzi apmeklētāji brīnījās.

☆

Nometņu laikos Vācijā dažreiz priecājāmies, kad izdevās saņemt vienam vai vairākiem kopā CARE paku, kas bija patīkams papildinājums uzturam un dažreiz arī maiņas tirdzniecībai. Šī organizācija 24. novembrī Ņujorkā nosvinēja 20 gadu pastāvēšanas atceri ar parādi, kurā piedalījās vairāk par 50 dažādu nāciju pārstāvji tautas tērpos. Šo organizāciju nodibināja, lai palīdzētu Eiropas tautām pēc kaŗa, bet vēlāk darbību paplašināja pa visu pasauli. Pašreiz iespējams nosūtīt saiņus par 1 dolaru gabalā izsalkušajiem 37 dažādās zemēs Afrikā, Āzijā, Dienvidamerikā un Eiropā. Saiņus iespējams sūtīt tikai bez noteikta saņēmēja vārda.

☆

Pasta ātrākai piegādei pirms pāris gadiem ASV ieveda „Zip numuru", kas ir pieczīmju skaitlis, kaut sākuma daļa vienā pavalstī vai pilsētā tā pati. Nevarētu teikt, ka pasta piegāde ar to būtu paātrināta, kā to daudzi no piedzīvojumiem var paši secināt. No viena rajona uz otru Ņujorkas pilsētā vēstule ceļo trīs dienas, dažreiz arī tikai pāri ielai vēstules piegāde prasa līdzīgu laiku. Bruklinas pastmeistars aizrāda, ka „Zip numurs" arī atšķir vienu līdzīgu vietu no otras. Bruklinas ir 17 vietās ASV, pie kam pati ievērojamākā un lielākā Bruklina esot Ņujorkas pilsētā.

☆

Cilvēkiem priecīgas dienas mainās ar bēdīgām, pēc laba garastāvokļa uznāk dusmas, un dažreiz ir vajadzīgs „izlādēties" uzbrēcot kādam vai pat mēģinot sasist kādu trauku. Šo cilvēku vājību ievērojusi kāda amerikāņu stikla firma, kas iekārtojusi „čukstu telpu", kuŗu ikvienam iespējams apmeklēt un pēc patikas sist stikla traukus. Ja kādam vajadzība, apmeklējiet Mal Bryants Candlewood Glass Co., Ņūmilfordā, Konektiketā. Ja nebūsit nomierinājušies braucienā uz šo pilsētiņu, tad vismaz atradīsit sirdsmieru trauku sišanā.

☆

Nevar sūdzēties, — latvieši materiāli tālu tikuši! Gandrīz var likties, ka pusei latviešu jau savas mājas, pie kam dažiem nav „mājiņas," bet krietnas pilis. Gadījās apciemot pazīstamus Longailendā. Gandrīz vai baidījos iekšā iet,— tāda bijība bija pret lepno māju. Blakus garāža divām mašīnām, jo kundzei un kungam katram savs braucamais. Nevar teikt, ka latvieši situēti sliktāk par amerikāņiem, kaut arī šai zemē pirms 14 vai 15 gadiem iebrauca bez centa kabatā.

Ezītis

SPRĀDZIENS KRIEVU BAZĒ IGAUNIJĀ

Tagad kļuvis zināms, ka krievu raķešu bazē Igaunijā noticis sprādziens, kas prasījis daudz upuŗu krievu kaŗavīru vidū. Baze atradusies Nigulas purvā, Iklas un Rīsalu dzelzceļa stacijas tuvumā, netālu no Latvijas robežas. Sprādziens noticis martā. Ievainoto kaŗavīru bijis tik daudz, ka Pernu slimnīcās aptrūcis asins pārliešanai. Asinsdevēji aicināti no citiem apvidiem.

Šī baze ierīkota pirms dažiem gadiem. Apkārtējie iedzīvotāji pārvietoti uz citiem apgabaliem, neviens nedrīkstējis bazei tuvoties. Domā, ka šī baze iekārtota raķešu izšaušanai pret Rietumiem.

A. Z.

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V PALMA PĀRSTĀVIS
377 Glengarry Ave., Toronto 12, tel. 782-7246

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDĪTĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

Danforth — Broadview: atsevišķa 8 istabu dubultķieģeļu māja, 2 vannas istabas, moderna eļļas apkure, garāža. Kopējā cena $16.500, iemaksa $2.000.

Danforth — Broadview: Atsevišķa divstāvu 6 istabu māja, 2 virtuves, 2 vannas istabas, moderna apkure. Kopējā cena $13.900, iemaksa $1.900.

Willowdale: Atsevišķs 6 istabu dubultķieģeļu bungalovs, moderna eļļas apkure, privāts iebraucamais ceļš un ķieģeļu garāža. Kopējā cena $18.500.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 6 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

STRAUMĒNU AUTORA PIEMIŅAI

(Pārnesums no 3. lpp.)

un gaŗi gaudoja skursteņos, līdzīgi bojā gājušām vilku dvēselēm, čīkstināja aku vindas, plēsa jumtus un, saslaucījuši kopā visas nobirušās lapas, sagrieza tās līdz izbiedētiem, vēlās naktīs joņojošiem mākoņiem un līdz pilnajam mēnesim, kas starp tiem izlikās kā bēgošs, apliedams ar savu bālo gaismu šos spokaini skrejošos, kaut kur sakautos debesu jātniekus."

Un par ziemas atnākšanu: „Ja kāda kārtība vairs nav glābjama, tad arvien gaida vissliktāko, kas to sagrautu, šī sagraušana tad arī ir atdzimšanas sākums. Un kad zeme bija sasalusi un cieta kā krams un vējš, ap to plēsdamies, dzina pa gaisu ledainus un melnus putekļus, visi kāroja sniega vienmulīgo baltumu, kas atkal savienotu mājas ar mājām kā zāle pavasarī."

Un par sniegputeni sacīts: „Straumēnu ļaudis nekad nebija tik labi gulējuši kā šinī naktī, klausoties puteņa aurošanā, jo briesmas ir ļoti patīkamas visiem, kas zina, ka viņi neaizies bojā."

Un tālāk: „Gadskārtas griezās kā lieli riteņi, un neviens Straumēnos nezināja, kad tās sākušas kustēt, ieraujot viņus savā nemitīgajā ritumā... Viss še bija ar mūžību sajaucies — zeme, mājas, upe un kapsēta, un arī gāja uz mūžību, jo Tas, kas ar varenu roku grieza lielo vētījamo mašīnu, gādāja par to, lai tajā graudi nekad nebeigtu bērties."

Tiešām, mēs varam teikt no savas puses, ka Tas Viens, kas ar varenu roku griež šo lielo pasaules vētījamo mašīnu, ir pagriezis veselu gadsimta ceturksni uz priekšu no tā brīža, kad dzejnieks Edvards Virza aizgāja mūžības ceļā, un daudz kas ir mainījies dzīvē ap mums un mūsos pašos. Bet dažas lietas ir palikušas nemainīgas — tās ir mūžības domas un mūžības vērtības, kuŗas dzejnieks ietvēris savā dzejā un kas vēl šodien runā uz mums.

Edv. Virza ir uzcēlis pieminekli savos darbos latvju zemei un zemniekam: zemei un tās auglības devai, no kuŗas mēs visi esam savā laikā pārtikuši un dzīvojuši, un zemniekam, no kuŗa mēs visi esam cēlušies, jo latviešu tauta ir zemes kopēju cilts, un turp atpakaļ sniedzas visas mūsu saknes, lai kur vēlāk mūsu vecāki vai mēs paši būtum dzīvojuši — laukos, ciemos vai pilsētās. Varam būt lepni, ka mūsu tautas pagātne ved atpakaļ pie zemes un dabas ar visām tām norisēm, un gribas teikt, ka šī cilts arī tuvāk stāv Radītājam, kas cilvēku pašā sākumā radīja kā zemes kopēju.

Dzejnieka viedās acis ir pratušas dziļi ieskatīties mūsu tautas dzīves ziņu un paražu sarežģītajos rakstos, lai tos iztulkotu un parādītu, ka latvju zemes kopējs ir dzimis aristokrats pelēkā vadmalas tērpā. Šis gara diženums ir latvju tautas mantojums, kuŗu tauta 700 gadu apspiestības laikos nav aizmirsusi, ne zaudējusi, kaut dažādi vēji un negaisi, kas brāzušies pāri mūsu zemei, ir sākuši to drupināt un drumstalot. Taču visumā šis veselīgais tēvtēvu gars vēl palicis dzīvs līdz pat šai dienai.

Ja kāds nākotnē gribēs ieskatīties šī gara nesēja — mūsu zemnieku cilts mantojumā, tas nevarēs paiet garām dzejnieka Edv. Virzas atstātajiem darbiem. Un reizē ar viņu jāsaka:

„Tas spēks, kas groza ļaužu
likteņus,
Tas tavu slavu mūžam nepārgrozīs."

PARSŪTAM
naudu uz
LATVIJU
US $10.- pret 9 jauniem rubļiem. Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14–21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.
DV SAIMNIECĪBAS NODAĻA,
491 College St., Toronto 4, Ont.

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS un NOTĀRS
12 Richmond Street East,
Toronto 1, Ontario,
Tel. EM 6-5846.
Suite 107
RO 6-8354 (mājās).

GRAMERCY SHIPPING Co.
(Dib. 1945.)
118 E 28th, St. New York,
10016, N.Y.
SVĒTKU IETEIKUMS
Augstākās kvalitātes rietumu pārtikas saiņi.
GR 218 — Austra US $26.00
20 mārc. kviešu milti, 20 m. cukurs.
GR 223 Sergei US $31.00
22 m. kviešu milti, 11 m. cukurs, 2,25 m. margarīns, 2,25 m. bekons, 2,25 m. rozīnes.
GR 228 Vera US $49.00
11 m. kviešu milti, 11 m. cukurs, 2,25 m. risi, 2,25 m. mannа, 2,25 m. bekons, 2,25 m. žāvēts šķiņķis, 2,25 m. salami, 2,25 m. cūku tauki, 2,25 m. jaukti žāv. augļi, 500 gr. grauzdētas kafijas pupiņas, 250 gr. labākās kvalitātes tēja, 2 gab. tualetes ziepes.
Angļu tekstilijas
Sainis B-1 — kungiem un dāmām — $54.75: 3,5 j. 100% vilnas uzvalka drāna, 3 j. rajona/satīna oderei, piemērota oderes drāna, 4 j. kokvilnas drāna kleitai un blūzei, 3 j. 100% vilnas drāna kleitai, 1 kompl. kungu apakšveļas.
Speciāli dāmām $87.50
3 jardi 100% vilnas mēteļa drāna, 3 j. pieskaņota rajona/satīna oderes drāna, 3 j. 100% vilnas drāna kostīmam, 3 j. piemērota oderes drāna, 3 j. rajona drāna kleitai zīmai, 3 j. rajona drāna kleitām un blūzēm, 8 j. kokvilnas drāna vasaras kleitām un blūzēm.
Šīs cenas ir pilnīgas, nekas nav jāpiemaksā. Rakstiet angliski vai krieviski un pieprasiet mūsu jaunāko cenrādi.

the Colonnade
131 BLOOR ST. WEST
TEL. 927-0662
Lūdzu
nododiet
svētku pasūtījumus
vēlākais līdz
18. decembrim
AMJARV'S BAKERY

ALFREDS STIKUTS
REALTOR
2889 Dufferin Street
tel. 789-1585, Toronto 19

Turner & Porter
APBEDĪŠANAS
BIROJS
Roncesvalles Chapel
436 Roncesvalles Ave.
LE 2-7954
Yorke Chapel
2357 Bloor St. W
RO 7-3153
Parkošana abās bēru mājās.

Latviete — galma ministra mīļākā ?

Dr. N. Vīksniņš rakstā par latvieti cara Nikolaja I galmā meklē avotus, lai pieminētās Minnas personību varētu noskaidrot tuvāk nekā tā uzzināma no Sergeja Makovska atmiņām. Nekā liela nesameklēsim vēstures grāmatās, kas bija pakļautas cenzūrai, jo par valstsvīru mīļākajām jau tolaik nevarēja nekā atklāti paust. Turpretim par šo „once a simple Latvian servant-girl," kā Minnu nodēvē kāds vēsturnieks (W. E. Mosse — Alexander II and the modernization of Russia) ir labi daudz pastāstīts tā laika nelegālajā literātūrā (Hercena „Kolokol" un kņaza P. Dolgorukova „Pravdivij"), kas publicēta Londonā un Parīzē un kas asi kritizēja cara Nikolaja I režīmu un birokratiju. Vadoties no tur sniegtās informācijas, īsumā rodam šādu kopainu:

Apm. 1837. gadā gvardijas pulkvedis un lielkņaza adutants Pāvels Nasčokins atvedis Pēterburgā „diezin' no kādas malas" jaunu un skaistu sievieti, vārdā Emīlija, kas vēlāk Krievijā saukta tikai par Minnu Ivanovnu. Jaunā latviete Nasčokinu ļoti mīlējusi, bet pēc viņa nāves 1847. gadā kādu laiku pasērojusi un tad metusi skumjas pie malas, jo uz viņu acis metis grāfs Vladimirs Adlerbergs, kas tai laikā bija pasta un telegrafa resora pārvaldnieks un vēlāk galmā ministrs. Viss tālākais nokārtots šādā kārtā:

Pasta departamentā bijis kāds ierēdnis Burkovs, kam grāfs uzdevis salaulāties ar Minnu Ivanovnu, bet ar noteikumu, ka Burkovs tūdaļ pēc laulībām aizceļos uz kādu tālāku guberņu, kur tam apsolīta silta vieta, laba alga un gadskārtēja pensija. Sacīts, darīts. Nosvinētas spožas kāzas, kuŗās grāfs Adlerbergs bijis par vedējtēvu, laimīgais vai nelaimīgais Burkovs iesēdināts karietē un viņam novēlēts labs ceļa vējš, bet Madame de Bourkov, protams, palikusi Pēterburgā. Tad Minna no grāfa izkaulējusi solījumu, ka viņas likumīgi pielaulātajam vīram piešķir valsts padomnieka titulu. Burkovs gan nomiris, kad vēsts par titula piešķiršanu viņu vēl nebija sasniegusi, turpretim tajos laikos, kad tituliem bija liels spēks, Minna šo spēku zināja likt lietā. Nu viņa bija „prevoschoģiķelstvo."

Grāfs Adlerbergs kā galma ministrs politikā daudz nemaisījās. Viņu vairāk interesēja vairot savu varu un savu mantu. Te Minna labi noderēja kā tādu lietu kārtotāja, ko pašam ministra kungam atklāti kārtot nelikās ērti. Viņas žēlastība ļaudis cēla un viņas naids tos gremdēja. Kad Pēterburgā galma ministra uzraudzībā ierīkots būvniecības birojs, lai celtu valdības pilis, Minna parūpējusies, lai uzņēmēji saprot, kādā kārtā jāpateicas kā grāfam, tā arī viņai pašai. Vārdu sakot, kārtojusi dažādas galma financiālās machinācijas un arī pati dzīvojusi spoži. Zirgi, karietes, mēbeles, puķes, — viss viņai bijis no galma un parasti ceturtdienās, kad vienmēr bijusi pie viņas viesu pieņemšana, Minnas namā pulcējušies tepat vai visi lielākie Pēterburgas „dūži," lai cienījamai kundzei nodotu savu „poklonu." Tie tur griezās, grozījās un maisījās kā ūdens atvarā, lai no latviešu Minnas pirktu titulus un amatus.

F. Krusa.

MEKLĒJAMO PERSONU SARAKSTS Nr. 78

1) Baranovskis, Pāvels (Pauls), Nikolaja un Marijas dēls, dzimis 1942. g. Jaunjelgavā, 2 gadu vecumā pārvests uz bērnu namu Wenterfā, Vācijā. Emigrējis uz ASV 1949. gadā. Meklē māte Latvijā. 2) Krasovskis, Vasilijs, Aleksandra un Elēnas dēls, dz. 1920. g. 22. IV Rīgā, no Vācijas 1949. g. dec. emigrējis uz Kaliforniju.

3) Līviņš, Jānis, Otto dēls, dz. 1904. g. VI Alūksnē, 1949. g. emigrējis uz Ņujorku. Meklē māte Latvijā. 4) Luters, Eduards, Jāņa dēls, dz. 1912. g., Latvijā, strādājis kā jūrnieks uz vācu un zviedru kuģiem („S.S. Delphinus"), 1947. g. pārcēlies uz Šveici.

5) Martinsons, Hermans (Augusts), Augusta dēls, dz. 1913. g. 19. nov. Rīgā. 1950. g. emigrējis uz ASV. Meklē tēvs Latvijā. 6) Noris, Alfreds, ieradies ASV no Austrālijas. 7) Priedītis, Arnolds, Kārļa dēls, dz. 1926. g. 11. V Mazstraupē, ieceļojis ASV. Meklē māte Latvijā. 8) Punga, Vilis, dz. Liepājā, studējis LU tautsaimniecību vai matēmatiku, bijis skolotājs Rīgas Komercskolā. 9) Reinis, Jānis, Jāņa dēls, dz. 1914. g. 10. apr. Kokmuižā. 1940. g. ieceļojis Kalifornijā. Meklē māsa Latvijā. 10) Romanovskis, Andrejs, dz. 1921. g., dzīvojis Rīgā, studējis LU mechaniku, bijis leģionārs. 11) Roziņš, Jānis, dz. 1902. g., dzīvojis Rīgā, Kalnciema ielā, strādājis divriteņu fabrikā. Meklē māte Latvijā. 12) Vilmansons, Ilmārs, Indriķa un Paulīnes dēls, dz. 1925. g. 9. okt. Ventspilī, jūrnieks, ieceļojis ASV. Meklē māte Latvijā. 13) Ziraks, Ēriks (Sirak), Johanna dēls, dz. 1922. g. 19. II ieceļojis ASV. Meklē māte Latvijā. 14) Zirnītis, Jānis, Jāņa dēls, dz. 1926. g., dzīvojis Skrīveros, iesaukts vācu armijā, pēdējās ziņas no Latvijas 1946. g.

Ziņas pieprasīt un adreses paziņot: American Latvian Association, Inc., 917-15th N.W., Edmonds Building, Washington D. C. 20005, U.S.A. (tel. District 7-8064). Adrešu paziņotājiem kartotēka piesūta meklētāja adresi vai vēstuli tieša kontakta nodibināšanai, bet meklētās personas adresi bez atļaujas nekur tālāk nesūta. Pieprasījumiem un adrešu paziņojumiem pievienojams ziedojums meklēšanas izdevumu segšanai; no ārzemēm pievienojami starptautiskie atbildes kuponi.

Iegādājieties
Birutas Senkēvičas dzejoļus
... ZEME un JŪS ...
Maijas Vilciņas grafiskais ietērps un ilustrācijas.
Glīts izdevums — patīkams dāvanai.
Cena $3.00, grāmattirgotājiem atlaide.
Pieprasāma DV grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont. Canada.

A. EGLĪTIS — T. V. RENTAL
17" — $ 8.- mēnesī
21" — $ 9.- mēnesī
23" — $10.- mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

Katru svētdienu — Sauciens no Golgatas dievkalpojumi ar priekšnesumiem pl. 7 vakarā Latviešu namā. Visi laipni ielūgti.

11. decembrī — pl. 8 vak. **Čikāgas piecīšu koncerts Igauņu namā, 958 Broadview Ave.**

11. decembrī — plkst. 18.30 Latviešu namā Latviešu virsnieku apvienības Kanadā atceres vakars. Ieeja pret ielūgumiem.

12. decembrī — pl. 12 dienā Bērzainā, Mednieku īpašumā, speciālas Ziemsvētku tītaru šaušanas sacensības.

12. decembrī — pl. 11.30 — 750 gadu „Māras zemes" jubilejas dievkalpojums Newman kluba kapličā. Pl. 5 vak. Latviešu namā tēva S. Škutāna referāts ar sekojošu koncertu.

18. decembrī — DV Ziemsvētku eglīte DV namā bērniem plkst. 2 p. p., pieaugušiem plkst. 7 vak.

18. decembrī, pl. 7 vakarā Westbury viesnīcā (Yonge un College krustojumā) Dr. ing. N. Rozenauera godināšanas vakars sakarā ar 75 gadu jubileju.

19. decembrī — pl. 3 p.p. Walmer Rd. baznīcā — Ziemas svētku ieskaņa mūzikā. T. Jaunzeme (soprāns), P. Geistauts (baritons), A. Grigale (ērģeles), Latviešu baptistu draudzes koris un bērnu koris A. Purva vadībā.

30. decembrī, pl. 8 vak. Latviešu namā Reliģiski - ētisku pārdomu vakars. Māc. R. Ekšteins.

31. decembrī — pl. 9 vak. Jaungada sagaidīšana Latviešu namā. Rīko Latviešu nams A/S.

1966. g.

1. janvārī — pl. 4 p.p. T.L.Katoļu vienības Ziemas svētku eglītes vakars Latviešu namā.

2. janvārī — Latviešu skolas Eglītes vakars.

15. janvārī — Latviešu namā tradicionālā LMM kluba Zaķu balle.

22. janvārī — plkst. 7 vakarā Sv. Andreja baznīcas telpās TLTA ģimnazija rīko gadskārtējo Draudzīgā aicinājuma sarīkojumu.

29. janvārī — Latviešu namā Preses Balle — LPB Kanadas kopa.

30. janvārī — pl. 11 dienā Latviešu namā LPB Kanadas kopas rīkotais rakstnieku rīts.

4. februārī — Nakts latīņu kvartālā, studentu karnevāls 958 Braodview Ave., Igauņu namā.

11. februārī mākslinieku vienības „Latvis" gadskārtējais karnevāls Columbus zālē.

26. februārī — Daugavas Vanagu karnevāls Latviešu namā.

5. martā — plkst. 8.30 čellista Ingus Nāruna koncerts Latviešu nama zālē. Pie klavierēm Anatolijs Bērzkalns. Koncertapvienības sarīkojums.

11. martā — plkst. 8 vakarā plkv. O. Kalpaka bataljona atceres balle Club Kingsway telpās, 100 The Queensway. Ieeja pret ielūgumiem. Rīko Toronto korporāciju kopa.

12. martā — pl. 8 vak. plkv. O. Kalpaka atceres vakars Latviešu namā.

19. martā — pl. 6.30 Latviešu kaŗa invalidu apvienības karoga iesvētīšana Latviešu namā.

16. aprīlī — pl. 8 vak. Sv. Andreja latv. ev.-lut. draudzes koŗa 14. gadskārtējais koncerts Sv. Andreja baznīcā.

30. aprīlī — gadskārtējais vīru koŗa Viesturs koncerts ar balli Latviešu namā.

7. maijā — plkst. 7.30 Klīvlendas latviešu koŗa koncerts Parkdale Collegiate zālē. Diriģents J. Ūdris. Koncertapvienības sarīkojums.

HAMILTONA, ONT.

22. janvārī — pl. 7.30 HLMMK balle „Šalc zaļais mežs" Rainbow zālē, Sanford un King ielu stūrī.

KANADAS BAZNICAS

Lūdzu klausaities latviešu pusstundu „Brīdis ar Dievu" savā 10. gada gājumā — katru svētdienu no pl. 10.30 — pl. 11 rītā. Vilnis 1350 — Ošavas raidītājs. Tālrunis 261 — 4218. A. Lakšmanis, 106 Dorset Rd., Scarborough.

Lūdzu klausaities latviešu raidījumu uz viļņiem 1270 Niagaras raidītājā. Katru svētdienu no plkst. 2.45 līdz plkst. 3 p.p. Lūdz rakstīt „Sauciens no Golgatas", P.O. B. 385, Station „K", Toronto.

Skolu un jaunatnes ievērībai. Austras Andersones - Plampes
100 tautas dziesmu un rotaļu krājums
AUGSIM LATVIJAI
(Meldijas un teksti) Kab. gr. formātā — Cena $1.50
Grāmatniekiem atlaide.
Pasūtināma: 494 Sammon Ave., Toronto 6, Ont. Canada.

DAIĻAMATNIEKU SAVIENĪBA KANADĀ
(bezpeļņas organizācija)
Lietiskās mākslas un daiļamatniecības salons
687 Church Street, Toronto 5. Tel. 922—1315
V. VILSONES WEAWING STUDIO

MELVATON 45 RPM
skaņu plates
Dabūjamas DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4. Ont.

Alfrēda VINTERA iedziedājums ar REO orķestri DZIESMOTĀ RĪGA — fokstrots, PAR VĒLU DRAUGS — fokstrots, SMOLANDES MEITENES, Lundbergs - Vinters - dziesma fokstrots, RUDZPUĶU ZIEDS — valsis,
Pasūtinājuma Nr. 6201.

Austras Valdēnas un Miķeļa Fišera iedziedājumā ar orķestri LĪGO DZIESMU VIRKNE — Latv. tautas deja ar kokļu orķestri JAUTRAIS STŪRIS — Imanta Krēsliņa iedziedājumā KUMELIŅI — KUMELIŅI latv. t. dz.
Nr. 6202

Iedziedājusi L. Andersone ar orķestri LABVAKAR — lēns valsis. V. Butānes iedziedājumā CIK DZĪVE SKAISTA — fokstrots. Iedz. L. Liniņš un māsas Vambutes CAURI PILSĒTAI — fokstrots.
Nr. 6203

Rolanda Paula SIMFONISKĀ DŽESA SVĪTA 3 daļās — iespēlējis simfoniskais džesa orķestris, diriģents E. Švarcs.
Nr. 6204

A. Jāhovļeva iedziedājumā ar orķ. SNIEGA PĀRSLAS — fokstrots. I. Pērkones iedziedājumā PUĶU PĀRDEVĒJA — fokstrots, DZIESMA TEVI SAUC — lēns fokstr. E. Zvejas iedziedājumā ar orķestri TU SAULES STARS — lēns fokstrots. JAUNĪBAS UGUNSKURS — fokstr.
Nr. 6205

Jāzepa Vītola apdarē ar Mārtiņa Fišera iedziedājumu, latvju t. dz. OZOLĪTI ZEMZARĪTI, DZELTENS MANIS KUMELIŅŠ. Lauku instrumentāls ansamblis ZĀGARU POLKA latvju t. deja. Jaukta vokāla ansambļa izpild. STŪRU STŪRIEM TĒVU ZEME. A. Valdēnas un I. Krastiņa iedzied. SIJĀ AUZAS TAUTU MEITA t. dz.
Nr. 6208

DZIMTĀS ZEMES ZVAIGZNE — lēns fokstrots. MARJU — lēns valsis. MĒNESNĪCĀ — valsis. RAMONA — lēns valsis.
Nr. 6210

Alfreda Vintera iedziedājumā ar Arvīda Sundina orķestri VĒLREIZ TO DZIRDĒT — A. Vintera tango, GĀJPUTNI — valsis, MAZĀ VĒSTULĪTE — A. Vintera lēns fokstr., DRAUGS NEJAUTĀ — valsis.
Pasūtinājuma Nr. 2501

Zviedrijas DAUGAVAS VANAGU Stokholmas nod. vokālā ansambļa iedziedājumā ar orķestri: NEĻAUSIM IEROČIEM RŪSĒT — marša dziesma, ES VĒLOS PĀRNĀKT — lēns valsis, KAŖAVĪRU ATMIŅAS — jautrs potpurijs, MEITU MĀTE BĒDĀJAS — valsis.
Nr. 2502

Edgāra Dima iedziedājumā (refr. duetā) ar A. Sundina orķestri: VĒL REIZ DRAUGS NĀKSI TU — tango, NESKUMSTI MEITENĪT — valsis, PAR VELTI GAIDĪTS — fokstr., LATVJU MEITENE — pasodoble.
Nr. 2503

O DONNA KLĀRA — tango potp. JAUNĀ BĀBELE — fokstrots. LAUKU ROMANTIKA — kāda tā bija kādreiz un kāda ir šodien?
Nr. 0—632

3 VINTERU iedziedājumā, Alfrēda Vintera mūzika un vārdi. TRĪS VĪTUŠAS ROZES — tango, RUDZPUĶU ZIEDS — valsis, VIENS BALTS — OTRS SĀRTS, GAUJMALAS LAKSTĪGALA — tango.
Nr. D — 1001

PAR VĒLU, DRAUGS — lēns fokstr., MONAMI lēns valsis, MANA GITARE — fokstrots, LĒNA VĒSMIŅA — valsis
Nr. D — 1003

PASTA BALODIS — fokstrots, VECAIS ORMANIS Mr. X — fokstr. Pazīstamais vijolnieks Arnolds Korneliuss ar savu orķestri. ŠĶIŖOTIES — (Santa-Ferri) tango, MIA BELLA SEÑORITA — tango.
Nr. D — 1004

Alfrēda Vintera iedziedājumā ar A. Sundina orķestri VECĀ KOKLE — lēns fokstrots, GAUJAS LAIVINIEKS — valsis, TAVAS MAIGĀS ROKAS, HAVAJAS MELODIJA.
Nr. D. — 1010

TEIC MEITENE TEIC — lēns valsis. PUSNAKTS ZIEDS — valsis. NEAIZMIRSTAMAIS SKŪPSTS. ANTON—ANTON — fokstrots.
Nr. D—1015

Alfrēda Vintera iedziedājumā ar Arvīda Sundina orķestri ATMIŅU PĒRLES — tango, KĀ VAR AIZMIRST — valsis Liliānas Krastiņas iedziedājumā: KAUT TU ANĀKTU — lēns valsis, DŽONNI — samba - fokstrots
Nr. D — 1016

Sieviešu kvartets Pērse ar Arnolda Kornēliusa orķestri: BALTĀ ROZE — dziesma, TAUTIET'S MANI PAVADĪJA — VILTĪGAS ACIS — tango. DZĪVES RATIŅŠ GRIEŽAS — valsis.
Nr. D—1024

Alfrēda Vintera iedziedājumā ar A. Sundina orķestris: SAPNIS — tango, KUR ESI TU — slov - fox., MANA GITARE — fokstrots, LĒNĀ VĒSMIŅA — valsis, Cītara duets — bez dziedājuma.
D — 1026

DZINTRA — valsis, ZILAIS LAKATIŅŠ — valsis, VIENREIZ LAIMĒJAS — fokstrots, VAI BŪTU DAUDZ — fokstrots
Nr. D — 1028

Iedziedājis A. Vinters, A. Sundina orķ. ZUZI - ZUZANNA — fokstr. bugi vugi, ZEM RĪGAS LIEPĀM — valšu virkne, LAI MEIČA ATSAUCAS — A. Vintera fokstr., ŠTEDI - REDI — kupleja fokstr.
Nr. 2504

Iespēlējuši A. Vintera Jautrā kapella, SIRMGALVJA STĀSTS — A. Vintera mel. potp., OLGAS POLKA — polka, KAD VĒL PUIKA BIJU ES — kupl.-fokstr., LAI TĀ BŪDA RŪC — polka.
Nr. 2505

CENA $3.00 + 9 c P. ST.
izsūtām arī pa pastu

Dāviniet Ziemsvētkos sveštautie
Prof. Alekša Rubuļa
LATVIAN LITERATUR
lai palīdzētu popularizēt Latvijas
Cena $ 7.00
Dabūjama
DV grāmatnīcā
491 College St., Toronto 4, On
kā arī visās lielākās grāmatnīcās brīvajā p

LATVIAN MUSIC
Divas jaun
plat
kuŗas visi
LP 13
Lāčplēšu dziesma. Tikai viena dziesma. Seglo, n
liņu. Brīnos es. Pasaciņa. Bālais mēness. / Dauga
liņa. Piebaldzietes precinieks. Rīga dimd. Pūt, vē
mazais akotiņis. Visi mani radi raud. Tumša nak
LP 028
Mirdzi kā zvaigzne. Vēl tu rozes plūc. Jaunībai. I
des. Komponistam. / Apaļais mēness. Maza, maz
Latvju polka. Krauklīts sēž ozolā. Audēju deja.
laivu sēju. Es redzēju jūriņā.
Paklausaities! Pēc tam arī jūs tās slavē
Dabūjamas Daugavas Vanagu Grām
491 College Street, Toronto 4, O
$6.00 + 18¢ P.S.T.

Ievērojamākais svētku dāvanār
Ja jums ir šie lielie darbi, tad jums arī ir
jums pašam un mājas košumam
Aspazija — DRĀMA — LIRIKA — PROZA
3 lieli sējumi, kopā 1840 lpp. . . . .
LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS UN PASAKAS
5 sējumi, pāri 1600 lapp. . . . . .
R. Blaumaņa — KOPOTI RAKSTI
12 sējumi, pāri 3840 lapp. . . . .
R. Blaumaņa — DRĀMA UN KOMĒDIJA
100 gadu pieminas izdevums, 1120 lapp
G. Štāla — LATVIEŠU BALETS . . .
T. de Frisa biogr. rom.—REMBRANTS, I-I
Dr. Andersona — CROSS ROAD COUNTRY
— LATVIA . . . .
A. Gulbja biogr. rom. —
Z. A. MEIEROVICS, I. II. . . .
nupat iznākušās:
K. Ieviņa rom. — SAULES DĀRZĀ . .
J. Kontera — VĪRI UN SIEVAS, PUIŠI UN
sakāmvārdu, parunu un mīklu izlase
Šīgada lielākais notikums mūsu literātūrā ir
rom. SAULES DĀRZĀ un Aspazijas vienīg
RUDENS LAKSTĪGALA iznākšana.
Un desmitiem citu latviešu un cittautu klas
rātūras izdevumu — pieprasiet cenrāžus.
Jaunā izdevumā iznācis TEIKU I. sēj. reizē
tagad atkal dabūjami pilni komplekti.
SPECIĀLI ZIEMASSVĒTKIE
pasūtinot minētās grāmatas, kā prēmijas pilnīgi
saņemat citus visjaunākos, citus visretākos un da
vērtīgus izdevumus. Pieprasiet cenrādi.
LATVJU GRĀMATA, P.O. Box 3
Waverly, Iowa

IEGĀDĀJIETIES DAUGAVAS VANAGU IZDOTĀS

latviskās Ziemsvētku apsveikumu kartītes

Tās dabūjamas visās DV nodaļās, apvienībās un kopās, kā arī DV grāmatnīcā 491 College St. Toronto 4, Ont. Canada.

Pastkartītes iespiestas uz laba papīra 4 krāsās un maksā, ieskaitot aploksni, 20 c. gabalā. Atkalpārdevējiem atlaide. Vairumtirgotājiem kartītes pieprasāmas DV KV spr. daļas vad. A. KVĒPAM, 176 Hopedale Ave. Toronto 6, Ont. Canada.

Lotus

792 BATHURST ST. (pie Bloor St.) LE 3-3884

PUĶES ● LATVIEŠU GRĀMATAS ● SKAŅU PLATES ● DZINTARS ● KRISTĀLS ● PORCELĀNS ● KERAMIKA

KANADAS UN ASV LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU IZSTRĀDĀJUMI

18. decembrī no pl. 12—6 vak., 19. decembrī no pl. 1—6 vak. Daiļamatniecības izstrādājumi un grāmatas ar 10% atlaidi.

Ināra un Arvīds Tirums.

AUSTRA ŠMITS

DĀMU FRIZIERSALONS

737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

VIESĪBĀM, KOMERŠIEM

sagatavoju un piegādāju mājās aukstu galdu, piemērotu katram gadījumam: salātus, putnus, zivis, vēžus — sākot ar $3.50 no personas.

E. BĒRZIŅŠ — 1413 Bloor St. W. tel. 536—0657, Toronto.

DĀVINIET LAIKRAKSTU LATVIJA AMERIKĀ SAVIEM DRAUGIEM

ZIEMAS SVĒTKOS

JO VIŅI PAR TO PRIECĀSIES LASOT!

Maksā: Pasūtinot uz Eiropu .... $10.00 gadā

Maksā: Amerikas kontinentā .... $12.00 gadā

Lūdzu izsūtīet laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ uz šādu adresi:

M. Mrs. Miss ....

Adrese: ....

Pilsēta .... Valsts ....

Pasūtinātājs: Mr. Mrs. Miss ....

Adrese ....

Pievienoju samaksai: $ ....

(Šo pievienoto dāvinājuma kuponu var izmantot tikai abonenti)

Dāviniet Ziemsvētkos sveštautiešiem

Prof. Alekša Rubuļa

LATVIAN LITERATURE

lai palīdzētu popularizēt Latvijas vārdu

Cena $ 7.00

Dabūjama

DV grāmatnīcā

491 College St., Toronto 4, Ont.

kā arī visās lielākās grāmatnīcās brīvajā pasaulē.

Latviešu puķu veikals un mākslas salons **CALLA**

787 DANFORTH AVE., TORONTO 6, ONT. TEL. 466—9911 (arī pēc darba)

Piedāvājam: ☆ *Svaigi grieztus ziedus.* ☆ *Podu puķes.* ☆ *Zaļuma stādus.* ☆ *Tautiski izstrādājumi.*

Piegādājam mājās. Lūdzam pasūtinājumus nodot laikus.

Milda Kļaviņš.

NOTARS

OSKARS PERRO

pieņem klientus katrā laikā, iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555, Toronto.

Ir liela starpība apdrošināšanā

VALD. BEBRIS

Rūpējas par jūsu drošību jau 14 gadu

PL 9-0266.

Toronto Window MFC Co. Ltd.

165 CENTRE ST. E., RICHMOND HILL, ONT.

Piedāvā augstākās kvalitātes alumīnija logus un durvis.

Izdara dažādu logu pārbūvju darbus.

LABS DARBS. MĒRENAS CENAS.

Nesaistošai informācijai zvanīt

Edvardam vai Aldonai SPROĢIS darbā 285-1471, mājās BA 5-5314.

Divas jaunas skaņu plates, kuras visi daudzina.

LATVIAN MUSIC

LP 18

Lāčplēšu dziesma. Tikai viena dziesma. Seglo, māsiņ, kumeliņu. Brīnos es. Pasaciņa. Bālais mēness. / Daugaviņa, māmuliņa. Piebaldzietes precinieks. Rīga dimd. Pūt, vējiņi. Ak tu mazais akotiņis. Visi mani radi raud. Tumša nakte, zaļa zāle.

LP 028

Mirdzi kā zvaigzne. Vēl tu rozes plūc. Jaunībai. Lauztās priedes. Komponistam. / Apaļais mēness. Maza, maza meitenīte. Latvju polka. Kraukļīts sēž ozolā. Audēju deja. Pie niedrītes laivu sēju. Es redzēju jūriņā.

Paklausaities! Pēc tam arī jūs tās slavēsit!

Dabūjamas Daugavas Vanagu Grāmatnīcā

491 College Street, Toronto 4, Ont.

$6.00 + 18¢ P.S.T.

VALUE

LATVISKAS ROTAS DIMANTI - PULKSTEŅI Zeltkalja

A. KIVLENIEKA, G. J.

VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ 964½ Bloor St. W., Toronto 4., Ont., 533—2837 Tautiešiem atlaide

---

ERIC'S DELICATESSEN

375 BROADVIEW Ave., Toronto 6, tel. 461-4433

- Piedāvājam labākās kvalitātes gaļas izstrādājumus eiropiešu gaumē, kā arī visus citus produktus un delikateses
- Visu šķirņu maizes un cepumus, kā arī tortes uz pasūtinājumu no labākām latviešu un vācu konditorejām
- Pašu cepumi — piparkūkas, smalkmaizītes u. c.
- Svaigi žāvēti laši un suši
- Pašu skābēti kāposti. Pelēkie zirņi

☆ *SAGATAVOJAM VIESĪBU GALDUS* ☆

PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS

Eriks Ozoliņš

VAJADZĪGI

GALDNIEKI

bungalovu būvēšanai.

Darbs visai ziemai.

Zvanīt pēc pl. 6.30 vak. 225-2816, Toronto.

ŽANIS SALA

KAS? KUR? KO? TORONTO

BROADVIEW DELIKATEŠU veikals

105 DANFORTH AVE. (pie Broadview)

Tel.: HO 5-9905. AUSMA MIĶELSONS.

Ādolfa Kristapsona gaļas un desu veikals - darbnīca

1095 QUEEN ST. E. HO 6-5152

Pavasara delikatešu veikals un konditoreja LE 1-7353

361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. CUKULS

BĒRZIŅŠ Realty Ltd. Arnolds Bērziņš 316 Harbord St. LE 4-8447

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — visos pilsētas rajonos.

APDROŠINĀŠANA — auto, mēbeles, mājas un dzīvību.

OBLIGĀCIJAS — māju un auto aizdevumi.

NOTĀRS — līgumi, noraksti, tulkojumi.

LATVIEŠU NAMS

izīrē telpas

sarīkojumiem un viesībām

Birojs atvērts katru dienu no pl. 11—1 p.p. un 6—8 vak. Sestd. no pl. 11—1 p.p. un 4—6 vak.

TELEFONS 922—2931

491 College St. Toronto.

CEĻOJUMU BIROJS World Wide Travel Service

O. K. JOHNSON & CO. LIMITED

697 Bay Street, Toronto 2 *EMpire 6—9488*

Ievērojamākais svētku dāvanām

Ja jums ir šie lielie darbi, tad jums arī ir kaut kas jums pašam un mājas košumam.

Aspazija — DRĀMA — LIRIKA — PROZA 3 lieli sējumi, kopā 1840 lpp.	$25.80
LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS UN PASAKAS 5 sējumi, pāri 1600 lapp.	$39.00
R. Blaumaņa — KOPOTI RAKSTI 12 sējumi, pāri 3840 lapp.	$48.60
R. Blaumaņa — DRĀMA UN KOMĒDIJA 100 gadu piemiņas izdevums, 1120 lapp.	$12.60
G. Štāla — LATVIEŠU BALETS	$ 9.60
T. de Frisa biogr. rom.—REMBRANTS, I-III	$ 6.80
Dr. Andersona — CROSS ROAD COUNTRY — LATVIA	$12.50
A. Gulbja biogr. rom. — Z. A. MEIEROVICS, I. II.	$ 8.00

nupat iznākušās:

K. Ieviņa rom. — SAULES DĀRZĀ	$ 5.60
J. Kontera — VĪRI UN SIEVAS, PUIŠI UN MEITAS sakāmvārdu, parunu un mīklu izlase	$ 8.00

Sigada lielākais notikums mūsu literātūrā ir K. Ieviņa rom. SAULES DĀRZĀ un Aspazijas vienīgā romāna RUDENS LAKSTĪGALA iznākšana.

Un desmitiem citu latviešu un cittautu klasiskās literātūras izdevumu — pieprasiet cenrāžus.

Jaunā izdevumā iznācis TEIKU I. sēj. reizē ar V, un tagad atkal dabūjami pilni komplekti.

SPECIĀLI ZIEMASSVĒTKIEM

pasūtinot minētās grāmatas, kā prēmijas piliņi par brīvu saņemat citus visjaunākos, citus visretākos un daudzus citus vērtīgus izdevumus. Pieprasiet cenrādi.

LATVJU GRĀMATA, P.O. Box 332, Waverly, Iowa

PUĶU VEIKALS

Venus

Ziedi un ziedu sakārtojumi visām vajadzībām

Piegādā Lieltoronto robežās un pārsūta uz visām pilsētām brīvajā pasaulē. 231 Roncesvalles Ave., tālr. LE 4-4645, Toronto, pēc darba LE 3—4027.

A. PUTNIŅŠ

JAUNĀKĀS GRĀMATAS dabūjamas DV grāmatnīcā

491 College Street, Toronto 4, Ont.

Gen. O. Dankers — Lai vēsture spriež tiesu, atmiņas	$4.50
A. Silde — Bez tiesībām un brīvības	$7.50
I. Grebzde — Mīkas, rom.	$4.00
Z. Mauriņa — Trimdas traģika	$4.00
J. Plaudis — Ložmetēju rota, rom.	$5.50
A. Bērziņš — Unpunished Crime	$5.75
A. Dziļums — Aklā ezera veins, rom.	$5.00
Dz. Zeberiņa — Cepumi — kā nekad!	$5.50
H. Bells — Biljards pusdesmitos, rom.	$4.00
I. Gubiņa — Gandrīz karaliene	$4.00
G. Janovskis — Bez ceļa, impresijas	$3.50
Z. Mauriņa — Sākumā bija prieks	$3.00
B. Grunde — Saules un sala grāmata, pasakas ar M. Kovaļevskas ilustrācijām	$3.80
T. Krūka — Silaines mežs runā, pasakas ar A. Robežgruntnieces ilustrācijām	$2.80
E. Ķezbere — Koncerts, dzejoļi	$2.50
B. Senkēviča — Zeme un jūs, dzeja	$3.00
J. Kārkliņš — Pūcesspieģelis II d.	$5.00
J. Rainis — Jāzeps un viņa brāļi, angļu v.	$5.50
M. Ausala — Patiesības vīns, dzej.	$3.50
N. Kalniņš — Laipu līcēji, rom.	$5.50
Latvijas universitāte	$7.50
S. Lazdiņa — Uz mājām, rom.	$4.50
A. Apse — Klosterkalns, stāsti	$3.60
E. Lēmane — Supa roze, stāsti	$3.50
J. Dikmanis — 60 sporta gadi, atmiņas	$3.50
E. Dunsdorfs — Saktu stāsti, vēst.	$4.00

Izdaru visāda veida APMETUMU DARBUS iekšpusē un ārpusē.

Lieku grīdu plates (tiles). Darbs garantēts.

BRUNO LIELBĀRDIS

769-8280, Toronto.

H. Kosar

FUNERAL DIRECTOR

APBEDĪŠANAS BIROJS

467 Sherbourne St., Toronto.

Tel. WA 4-1408.

☆

Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana

LAIMONS AUTO SERVICE

608 Gerrard St. E. (pie Broadview Ave.) Tālr. 466-0540, Toronto.

Dažādu veidu auto remonti, smērēšana un eļļas maiņa.

Ratu balansēšana. Garantēts darbs. LAIMONIS MAROVSKIS.

Everlast Heating Co. LE 1-1101

62 GEAREY AVE. Gāzes un eļļas apkures ierīces.

Īpašn. A. RASA. Tālr. mājās HO 5-5317

CREST FLORISTS HU 7-0491

567 MOUNT PLEASANT RD. (pie Belsize Dr.)

Ziedi katrai vajadzībai. A. Nulīša un V. Reinholda gleznas

Latviskās rotas lietas. ELMĀRA GULBIS

UCS

Drapery Contract Services IMANTS E. KRŪZE 521 OAKWOOD AVE. Tel. 789-2211 798-4455. Mājās BA 5-9292

Nesaistoša informācija un lietpratēja padomi jūsu mājas iekšienes izdaļošanai. Aizkari, gridsegas, drapērijas u.c.

BOUCK, HETHERINGTON, FALLIS, TRIVETT & PARK

BARRISTERS and SOLICITORS

385 Bay Street, Toronto

tel. 363—4451

8

KRĀSU UN MELNBALTĀS FILMAS

attīstīšana ■ palielinājumi ■ duplikāti ■ citi darbi ■ izcilus kvalitāte ■ atlaide

BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA

247 Richmond St. E., Toronto 2, Ont.

Tel. 363—6496

UNO MANKIN REALTOR
Member Toronto Real Estate Board Ont. Association of Real Estate Boards.
KONST KĀRKLIŅŠ
Pārstāvis
392 Danforth Ave., Toronto 6
Birojā HO1-1114 mājās 425-4162

Lawrence — Don Mills: dzīvokļu atsevišķs dubultķieģeļu nams, katrā dzīvoklī 6 istabas, 4 modernas virtuves, 4 vannas istabas un atsevišķas tualetes pagrabā, ūdens eļļas apkure, privāts iebraucamais ceļš un pilna parkošana. Iemaksa $12.000.

Danforth — Broadview: 6 dzīvokļu dubultķieģeļu nams, ūdens eļļas apkure, 6 modernas virtuves, 6 vannas istabas, privāts iebraucamais ceļš un garāža. Iemaksa $10.000.

Danforth — Logan: 6 istabu māja, moderna virtuve, vannas istaba, vieta garāžai. Eļļas apkure, īpašums labi uzturēts. Cena $14.900.

SAGĀDĀJAM AIZDEVUMUS IEMAKSĀM KĀ ARĪ IZKĀRTOJAM OBLIGĀCIJAS BEZ ATLĪDZĪBAS

SPORTS

KANADAS GALDA TENISISTES ASV MEISTARES

Gadskārtējās ASV meistarsacīkstes galda tenisā vienībām, kurās par meistartitulu cīnās atsevišķo ASV pavalstu un Kanadas vīriešu un sieviešu komandas, šogad notika Detroitā. Sieviešu sacensībās 7 vienību konkurencē jau otru gadu pēc kārtas „lielo lomu izvilka" Kanadas vienība, kas uzvarēja bez zaudējumiem, 2. vietā atstājot Mičigenu, bet 3. Merilendu. Kanadas izlasē spēlēja mūsu galda tenisistes Velta Ādmine, Ženija Marinko, Toronto jaunā lietuviete Nešukaite un montrealiete Huniuse.

Vīriešu sacensībās Kanadu pārstāvēja Marinko, Meklelans un mūsu Modris Žulps. 24 vienību konkurencē Kanada palika respektējamā 4. vietā. —ug.

JAUNA VADĪBA ASV LATVIEŠU VIEGLATLĒTIKAS KOMITEJAI

Pie Amerikas latviešu apvienības jau daudzus gadus darbojas Sporta un fiziskās audzināšanas birojs, kura darbība sadalīta vairākās galveno sporta veidu komitejās. Vieglatlētikas komiteju visus gadus kopš nodibināšanas vadīja Ilmārs Dumpis (Čikagas LBSK), bet, viņam no šī amata šoruden atsakoties, pirmoreiz notika īpašas šīs komitejas vēlēšanas, kuras kārtoja speciāla vēlēšanu komisija: Ilmārs Dumpis, Arvīds Štrāls un Ēriks Tiltiņš (visi Čikagas LBSK), kas ievēlamās vieglatlētikas komitejas vadītāja amatam uzaicināja 2 kandidātus, no kuriem viens tūlīt atteicās, bet piekrita kandidēt komitejas locekļa amatam; šiem amatiem savukārt uzaicināja 8 kandidātus, no kuriem 4 deva piekrišanu. Vēlēšanu komisija izsūtīja 34 vēstules 44 vēlētājiem — ASV latviešu sporta pārvalžu un sporta kopu priekšniekiem un pašreiz aktīvākajiem vieglatlētiem. Vēlēšanās piedalījās 33 vēlētāji, bet 3 balsis atzītas par nederīgām.

Par vieglatlētikas komitejas vadītāja amata vienīgo kandidātu Ivaru Veldri (Indianapoles DV SK) nodotas 27 balsis. Par komitejas locekļiem ievēlēti: Arvīds Štrāls (Čikagas LBSK) — 28 balsis, Gundārs Grīslītis (Indianapoles DV SK) — 26, Aleksandrs Pastenieks (Grand Rapidu Skrunda) — 26 un Arturs Graudiņš (Milvoku Auseklis) — 24 balsis; kandidāts paliek Imants Mežaraups (Filadelfija) ar 21 balsi. Jaunā komiteja oficiāli stājās darbā 3. novembrī un darbosies 3 gadus. Kurzemnieks

Baltiešu sporta federācijas Kanadā jaunais priekšsēdis Valdis Prieditis.

Sūtiet naudu uz U.S.S.R. SVĒTKOS
Preces un ēdamlietas ir tagad dabūjamas. Gramercy Shipping Inc. uzņēmums ar 20 gadu pieredzi, godīgs un veikls.
Jūs esiet droši tikai ar licenzētu uzņēmumu
Pilnīgi garantēts. Licenzēts no Department Banking. Nodrošināts par $20.000.-. Tiešais pārstāvis ārzemju bankai U.S.S.R. Mēs esam vienīgais uzņēmums, kurš piegādā U.S.S.R. kvītis ar parakstu. Piegāde 2 nedēļu laikā. Pilna izmaksa.
Tarifs: 9 rubļi par US$10.00.
Nodeva: līdz $30.00 — $2.75, virs $30.00 10%
744 Broad St., Newark N.J.
Rakstiet angliski vai latviski.
Pieprasiet pilnīgu cenrādi.
GRAMERCY
SHIPPING Co.
118 East 28 St., New York, N.Y.
MU 9-0598.
DIB. 1945. G.

Jūs esat vienmēr gaidīti pie
Robertson
CHEV — OLDS
1515 DANFORTH
Mūsu klientu un draugu rīcībā ir mūsu latviešu pārstāvis

Hans Plaude
HO 6-1131
Nevilcinieties piezvanīt Plaudes kungam gadījumā, ja jums rodas problēmas jauna vai lietota automobiļa pirkšanā vai tā financēšanā.
AĢENTŪRA, KAS GADĀ PĀRDOD VAIRĀK KĀ 8000 SATIKSMES LĪDZEKĻU
Robertson
Chevrolet
Oldsmobile
35 gadus vienā vietā
1515
Danforth
HO 6—1131
1966. GADA MODEĻI PĀRDOŠANĀ
Noteikti iegriežaties pie HANŠA PLAUDES
Chevrolet un Oldsmobile modeļi.

Latvieši trimdas kaleidoskopā

★Mūsu tautas deju popularizēšanai Latviešu nacionālās padomes Lielbritanijā kultūras nozare kopīgi ar Londonas DVF nodaļu Karaļa Džordža zālē Londonā bija sarīkojusi latviešu tautas deju un dziesmu vakaru, kas pulcināja pilnu zāli apmeklētāju. Sarīkojumā piedalījās tautas deju kopas Kamoliņš un Pērkonītis un Londonas latviešu koris Z. Āboliņa vadībā ar vairākiem solistiem.

★Pēc 120 gadu dalītas darbošanās un sarunām kopš 1938. gada, tagad apvienojušās abas Austrālijas luterāņu baznīcas. Jau pirmajā adventa svētdienā vietās, kur pastāvēja abu luterāņu baznīcu draudzes, notika kopēji dievkalpojumi. Apvienotajā baznīcā ieiet arī latviešu mācītāji, kas līdz šim darbojās vienas vai otras baznīcas draudzēs. Līdzšinējā Austrālijas ev.-lut baznīcā bija iekļāvušies prāv. A. Grosbachs, māc. L. Mučinskis, P. Laiviņš, J. Krauklis, V. Voitkus un A. Oliņš, bet t. s. Misūri baznīcā — māc. L. Kampe, E. Kociņš, A. Zīds, J. Pilmanis un T. Birkhāns. Ārpus abām līdzšinējām Austrālijas luterāņu baznīcām ar savu neatkarīgo un pie valdības reģistrēto latviešu baznīcu Viktorijas pavalstī ar draudzēm Melburnā un Balaratā bija tikai viens mācītājs — A. Buģis, kas apkalpoja arī Tasmanijas salas latviešu draudzi, Habartā.

★Pirmoreiz Austrālijā notika Apspiesto tautu nedēļa, kas beidzās 30. oktobrī, pie tam notiekot vienīgi Sidnejā. Nedēļas atklāšanā runāja Austrālijas atvaļināto karavīru līgas pārstāvis A. V. A. Lengs, cita vidū sakot: „Ceturtdaļmiljona austrāliešu bijušo karavīru-veterānu iestājas par tām pašām idejām, par kādām cīnās komūnistu apspiestās tautas, un mēs savā organizācijā neuzņemam nevienu komūnistu." Federālās valdības darba ministrs V. Nekmans solīja, ka valdība darīs visu iespējamo apspiesto tautu labā, bet Jaundienvidvelsas pavalsts tieslietu ministrs J. C. Medisons savukārt aicināja iecelotājus stāties politisko partiju rindās cīņai pret komūnismu. Runātāju vidū bija arī DV darbiniece E. Rodze-Ķīsele, kas izteica cerību, ka Rietumi nākotnē vairs nepielaidīs tādu kļūdu, kādu izdarīja Ungārijas nacionālās revolūcijas laikā 1956. gadā. Atklāšanas dienas aktā viesu vidū bija arī LAA pr-dis Ādams Dukāts.

★Stokholmā 62 gadu vecumā miris viens no DV organizācijas dibinātājiem — Jānis Priedīte, kas Latvijas brīvvalsts laikā darbojās Iekšlietu ministrijā un pēdējos gados bija Madonas apriņķa 1. policijas iecirkņa priekšnieks. 1944. gadā viņš kopā ar tikai 13 gadu veco dēlu iestājās Latviešu leģionā. Zēns, kas bija gados jaunākais Latviešu leģionārs, kaujās pie Tornas pazuda bez vēsts.

★Kraistčērčā, Jaunzēlandē, 3. novembrī 54 gadu vecumā miris viens no latviešu visizcilākajiem futbola tiesnešiem — Roberts Naķelis, kas vadījis daudzas starptautiskas sacīkstes.

★Latvijas neatkarības atcere Argentīnā reti kad atzīmēta tik plaši kā šogad. Vispirms to pieminēja Apspiesto tautu nedēļas atklāšanā Buenosairesas katedrālē, sekoja ziedu nolikšana pie Brīvības pieminekļa valdības nama priekšā. Televīzijā spāņu un latviešu valodā par Latviju runāja Apspiesto nāciju delegācijas latviešu pārstāvis L. Gusts, bet tautas dziesmas dziedāja M. Kalniņa-Kave, pie klavierēm pavadot brīvm. E. Liepiņai, M. Zvirgzdiņš demonstrēja latviskas rotas, bet deju kopa Laime tautas dejas. Apspiesto tautu Baltijas komiteja un Antikomūnistiskais centrs 19. novembrī atzīmēja Latvijas proklamēšanas dienu, uzrunu sakot L. Gustam, bet svētku runu teicot ģenerālleitnantam F Toranco Montero, kas brīdināja no komūnisma briesmām. Viesu vidū, kurus sagaidīja latvietes tautas tērpos, bija arī admirālis I. Rochavs.

★Rietumvācijas valdība ar Nopelnu krustu apbalvojusi 44 gadus veco Laimonu Pāvulu, kurš laikā no 1949.—1963. gadam Vispasaules luterāņu federācijas uzdevumā Rietumvācijā darbojās ārzemju bēgļu aprūpē un pēdējā laikā bija federācijas galvenais pārstāvis. Pašreiz L. Pāvuls pārcelts uz Vidējiem austrumiem un darbojas Jeruzalemē, kur Luterāņu federācija piedalās ārzemju bēgļu aprūpē.

Lielā izvēlē
MOTTON FURS
ļoti mērenas cenas
349 Roncesvalles Ave. TORONTO
Tel. LE 5-1393

Pad. savienība palielina bruņošanās budžetu

Šīs nedēļas sākumā „New York Times" korespondentam Restonam Maskavā bija garāka saruna ar Pad. savienības ministru prezidentu Kosīginu. Intervijā pēdējais asi uzbruka ASV politikai visā pasaulē, nodeklarējot, ka Rūzvelts būtu rīkojies savādāk nekā tagad prezidents Džonsons un ka amerikāņi ar savu militāro nostāju vēršas pret visām sociālistu valstīm — pret saviem sabiedrotajiem otrā pasaules karā.

Kosīgina detaļās izstrādātais uzbrukums ir viens no līdz šim asākajiem. Politiskie lietpratēji to uzskata tikai par ievadu tālākai propagandas kampaņai, sakarā ar Vašingtonā paredzēto Anglijas ministru prezidenta Vilsona un Rietumvācijas kanclera Erharda viesošanos. ASV Vietnamas politikas dēļ Kosīgins nesaredz iespēju tiešām sarunām ar prezidentu Džonsonu, katrā ziņā tik ilgi ne, kamēr turpinās Vietnamas karš.

Kosīgins intervijā žēlojās, ka ASV pasaulē radījušas mākslīgu kaŗa psichozi, tā piespiežot Pad. savienību palielināt tās bruņošanās budžetu par 5%. Kosīgins izteica dziļu neapmierinātību ar nepārtraukto Rietumvācijas apbruņošanas turpināšanu, ar amerikāņu atbalstu visām koloniālistu valdībām, tāpat arī nosodīja ASV lomu Vietnamas kaŗā.

Kosīgina saruna ar Restonu notika pirms prezidenta Džonsona paziņojuma, ka atcelts Vietnamā stacionējamo amerikāņu kaŗavīru skaita maksims un ka uz Vietnamu sūtīs tik daudz amerikāņu, cik izrādīsies nepieciešams sekmīgai Dienvidvietnamas aizsardzībai.

Kosīgina uztverē Pad. savienība ar ASV grib dzīvot draudzībā un saticībā, bet amerikāņu militārisms traucē kā politisko, tā tirdzniecisko sadarbību; Vašingtonas loma Vietnamā negātīvi iespaidojot krievu un amerikāņu attieksmes.

★

Tikko pagāja 275 gadi, kopš ASV iznāca pirmais laikraksts. Bostonā 1690. gada 25. septembrī iznāca avīze, bet kritizēja franču karali un angļu valdību. Tāpēc to jau pēc pirmā numura apstādināja. Pašreiz publicētā vecākā avīze iznāk Hartfordā un ir 201 gadu veca. Pirmā zināmā drukātā avīze iznākusi Pekingā, Ķīnā, ap 500. gadu sākumu ar nosaukumu „Tsing Pao." Tā savu darbību izbeidza 1935. gadā. Eiropā sākumā pazina ar roku rakstītas avīzes, par kurām zināms, ka romieši tādas rakstījuši jau ap 60. gadu pirms Kristus dzimšanas. Vecākā avīze Eiropā ir Štrasburgas „Relation,"' kas sākusi iznākt 1609. gadā. Pirmais latviešu laikraksts ir „Latviešu Avīzes," kas sāka iznākt 1822. gadā, un „Vidzemes latviešu avīzes," kas iznāca 1824. gadā.

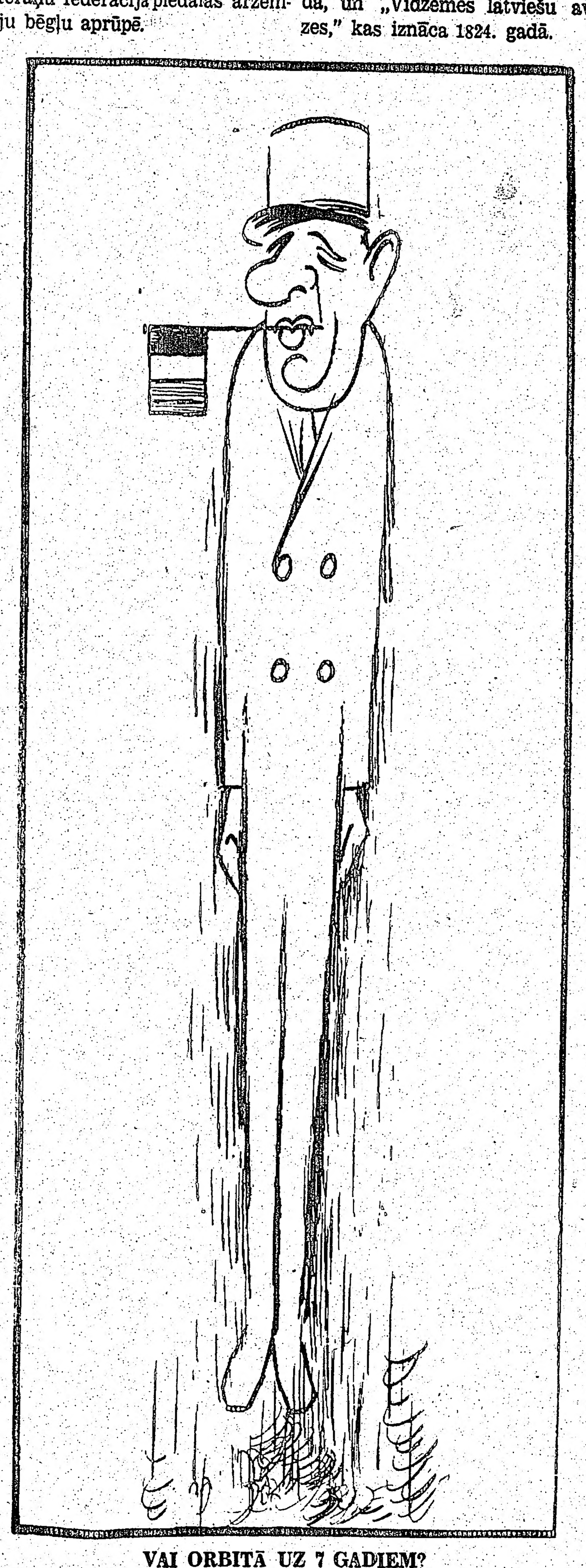

VAI ORBITĀ UZ 7 GADIEM?

Franču pirmā satelīta izšaušana pasaules telpā sakrita gandrīz ar valsts prezidenta vēlēšanām, kurās, kā bija paredzēts, — lielāko balsu skaitu — 43,9% saņēma ģenerālis de Golls. Ar to Francijas prezidenta ievēlēšanai kļuvusi nepieciešama otra nobalsošana, kas notiks 19. decembrī. Pagaidām vēl nav zināms, vai de Golls uzvaras gadījumā vēlēsies pavadīt paredzētos 7 gadus „orbitā."

Ed. Keiša karikatūra LA

Dvīņu tikšanās var aizkavēties

No Keip-Kenedija saņemtās ziņas liecina, ka ar dvīņu kapsulas VI sagatavošanu izšaušanai radušies sarežģījumi. Sākumā bija cerēts, ka astronauti Širra un Stafords varēs sākt savu lidojumu jau dienu pirms paredzētā laika. Tagad var gadīties, ka abu kapsulu sastapšanās izplatījumā notiks dienu pēc plānā paredzētā laika.

Dvīņu kapsulas VI uzdevums būs, sekojot kapsulas VII kursam, pēdējo izplatījumā vispirms atrast un pēc tam lidot slēgtā divu kapsulu formācijā. Tas ir manevrs, kas nepieciešams lidojumam uz mēnesi. Uz dvīņu kapsulu VI un VII sniegumu amerikāņu zinātnieki liek lielas cerības, paskaidrojot, ka ar šo mēģinājumu likti pamati lidojumam uz mēnesi un ka zemes trabanta sasniegšana līdz šī gadsimta beigām nav vairs nekas neiespējams.

Dvīņu kapsulas VI gaidās astronauti Lovels un Bormans cenšas noapaļot savu orbitu. Ar raķešu palīdzību orbita zemākais punkts paaugstināts par 8 jūdzēm. Augstākajā vietā kapsula VII atrodas 197, zemākā 146 jūdzes no zemes. Pirms tikšanās ar otru kapsulu Bormans un Lovels mēģinās savu kursu noapaļot vēl vairāk.

Politiskās piezīmes

Kad septembŗa vidū, pēc 3 gadu saraustītas un nesekmīgas darbības, tika pārtrauktas atbruņošanās sarunas Ženēvā, likās, ka konference nomirusi dabīgā nāvē. Bet kā Maskava, tā Vašingtona, acīm redzot, nodarbojušās ar mākslīgo elpināšanu. Konferencei iepūsta jauna dzīvības dvaša, un tā savu darbību atsāks jau janvāŗa otrā pusē. Vienošanās cerību nav nekādu. Nav arī ne mazākā iemesla domāt, ka Francija izbeigs sarunu boikotēšanu.

Kā ASV, tā Pad. savienība pašreiz ļoti aktīvi darbojas aizkulisēs, uzklausot pārējo konferences dalībnieku domas par sarunu atsākšanas virzienu. Atomieroči un amerikāņu dalīšanās atomieročos ar NATO valstīm līdz šim izrādījies sarunu nepārvaramais šķērslis. Pad. savienība uztraucas, ka NATO valstu atomarsenāls nozīmē atomieroču nodošanu pusmiljonu lielās, modernās Rietumvācijas armijas rokās, kas vairo jauna kaŗa draudus visai Eiropai. No Pad. savienības viedokļa raugoties, tikmēr, kamēr amerikāņi runās par atomieroču dalīšanos, nekāda veida vienošanās konferencē nebūs iespējama.

★

Rodēzijas krizē Pad. savienība nolēmusi nostāties 36 Afrikas apvienības nāciju pusē. No Maskavas ziņo, ka padomju valdība apsolījusi visu nepieciešamo militāro, technisko un financiālo palīdzību cīņai pret Rodēziju. Pašreizējo situāciju no eksplozijas glābj vienīgi fakts, ka Afrikas valstis ar padomju palīdzības akceptēšanu nolēmušas nepārsteigties un piedāvājumu pagaidām nolikušas uz ledus.

Pad. savienība, protams, darīs visu iespējamo, lai izmantotu Rodēziju ķīļa iedzīšanai starp ASV un Angliju. Tā kā angļi atbalstījuši amerikāņus Vietnamā, Vašingtonas pienākums tagad būtu atbalstīt Londonas politiku Rodēzijā. No otras puses, ASV nevar atļauties Pad. savienības iejaukšanos. Un ministru prezidents Vilsons nedomā drāzties pret Smitu septiņjūdžu zābakos. Viņš pat noliedzis pārtraukt degvielu piegādi Rodēzijai, ar savu nogaidīšanas pieeju kaitinādams Afrikas valstis, tai pašā laikā pamazām iespēlējoties padomju izlikto intrigu tīklos.

Ministru prezidents Vilsons grib likvidēt Smita vienpusīgi pasludināto Rodēzijas neatkarību miermīlīgu sarunu ceļā, bez asins izliešanas. Tas nozīmē, ka Anglija nedomā par militāru iejaukšanos līdz decembŗa vidum, kā to pieprasīja Afrikas apvienības organizācija, tā vienlaicīgi riskējot ar piedraudēto diplomātisko attieksmju pārtraukšanu ar 36 Afrikas valstīm.

★

Vietnamas problēmu sarunu ceļā atrisināt, liekas, neizdosies. Komūnistiem neizrādot nekādas vēlēšanās sēsties pie konferences galda, Vašingtona nolēmusi konfliktu izbeigt ar militāru uzvaru. Prezidents Džonsons, ārlietu ministrs Rasks, aizsardzības ministrs Maknamara un prezidenta speciālpadomnieks Bandijs pašreiz prezidenta lauku īpašumā Teksasā kaldina jaunu ASV politiku Vietnamai. Oficiāli amerikāņu nākotnes plānus publicēs pēc Ziemsvētkiem, bet jau tagad prezidents pateicis, ka uz Vietnamu nosūtīs tik daudz amerikāņu, cik izrādīsies nepieciešams efektīvai Dienvidvietnamas aizsardzībai. Tas var būt sākums Dienvidvietnamā stacionēto amerikāņu skaita palielināšanai uz 300.000 vīriem, tāpat komūnistu pievedceļu bumbošanai Laosā un Kambodžā.

Kamēr Teksasā prezidents Džonsons apspriežas ar saviem kabineta ministriem, Ziemeļvietnamas prezidents Hočimins ieradies Pekingā, lai pārrunātu ieroču un kaŗa materiālu piegādes jautājumus, — domā amerikāņi.

★

Anglija atkal sākusi darboties Vietnamas miera virzienā. Pēc nesekmīgās Vilsona britu kopvalsts ministra miera misijas, kas no Londonas netika pat līdz Ženēvai, nemaz nerunājot par Maskavu, Pekingu un Hanoju, angļi tagad sākuši nopietni domāt par 1954. gada Ženēvas konferences atdzīvināšanu. Anglija savus priekšlikumus iesniegusi visām tām valstīm, kas piedalījās 1954. gada konferencē, uzsveŗot, ka ASV piekrīt sarunām bez jebkādiem iepriekšējiem noteikumiem. Pad. savienība prasa ASV agresijas nosodīšanu un agresijas pārtraukšanu pirms eventuālas Ženēvas konferences atsākšanas.

Kas grib Latvijai palīdzēt, tas to popularizē. Vai Jūs esat saviem draugiem uzdāvinājuši prof. A. Rubuļa „Latvian Literature?"